

**ПУБЛІЧНИЙ ЗВІТ
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ
ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
за 2017 рік**

м. Київ

ЗМІСТ

I.	ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	2
1.1.	ЗАГАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	2
1.2.	РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ТА НАПРЯМИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ	12
II.	РЕЗУЛЬТАТИ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В ОКРЕМИХ СФЕРАХ ТА ГАЛУЗЯХ ЕКОНОМІКИ	15
2.1.	РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ В АГРАРНІЙ ГАЛУЗІ ТА СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ	15
2.2.	РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОМУ КОМПЛЕКСІ	20
2.3.	РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У ОБОРОННІЙ ГАЛУЗІ, СФЕРІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	23
2.4.	РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА, ІНФРАСТРУКТУРИ, ДЕРЖАВНОГО РЕЗЕРВУ	29
2.5.	РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	34
2.6.	РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІНФОРМАЦІЇ	42
2.7.	РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ЗАКУПІВЕЛЬ	46
2.8.	РЕЗУЛЬТАТИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ ОКРЕМИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ	47
III.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА УТРИМАННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ	49
IV.	СТРУКТУРА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ ТА УПРАВЛІНЬ В ОБЛАСТЯХ	51
4.1.	СТРУКТУРА ТА ЧИСЕЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ	51
4.2.	ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ ТА УПРАВЛІНЬ В ОБЛАСТЯХ	54
4.3.	РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА «ДЕРЖАВНЕ КОМПЛЕКСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ» ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	57

I. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

1.1. ЗАГАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Першочерговим завданням для органів Держаудитслужби протягом 2017 року залишалася реалізація державної політики у сфері державного фінансового контролю та здійснення відповідних заходів, спрямованих на оцінку ефективного, законного, цільового, результативного використання та збереження державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, досягнення економії бюджетних коштів.

■ **Загалом у звітному році проведено понад 1,8 тисяч ревізій та перевірок**, за результатами яких:

◀ **охоплено** контролем понад **428,6 млрд грн** фінансових та матеріальних ресурсів;

◀ **виявлено порушень** фінансово-бюджетного законодавства, **що призвели до втрат** фінансових та матеріальних ресурсів, на загальну суму майже **2,3 млрд грн**, а саме:

- **недоотримано** фінансових ресурсів – на 642,9 млн грн,

- **незаконні, нецільові витрати та недостачі** – на 1,6 млрд грн;

◀ **забезпечено відшкодування втрат** загалом на суму **788,0 млн грн** (або 34,5 % з виявлених), а саме:

- **надійшло** недоотриманих ресурсів – на 225,2 млн грн,

- **відшкодовано та поновлено** незаконних, нецільових витрат та недостач – на 562,8 млн грн;

◀ направлено понад **2,0 тисячі** інформацій для прийняття управлінських рішень.

■ **За результатами проведених 287 державних фінансових аудитів**:

◀ **охоплено** дослідженням майже **63,9 млрд грн** фінансових ресурсів;

◀ **виявлено порушень та недоліків** на загальну суму **11,2 млрд грн**, в тому числі:

- **фактів неефективного** витрачання коштів та майна на суму **5,3 млрд грн**,

- **порушень, що спричинили втрати** ресурсів та незаконне їх використання, на **5,9 млрд грн**;

◀ **установлено резерви додаткових надходжень** бюджетних коштів на **2,8 млрд грн**;

◀ направлено аудиторські звіти та відповідні інформації для прийняття управлінських рішень **504 користувачам**;

◀ надано **3,2 тисячі пропозицій та рекомендацій**;

◀ забезпечено отримання економічного ефекту від впровадження пропозицій, наданих за результатами аудитів, на загальну суму майже **207,6 млн гривень**.

■ **З**а результатами контролю у сфері закупівель:

◀ здійснено аналіз майже **3,3 тисяч процедур** закупівель загальним обсягом **49,9 млрд грн**;

◀ попереджено порушень за результатами аналізу закупівель (без виходу на об'єкт контролю шляхом аналізу документів, розміщених в інформаційно-телекомунікаційній системі Prozorro та наданих замовниками на запити органів Держаудитслужби) на суму **16,8 млрд грн**, з них відмінено конкурсні торги на суму **15,5 млрд грн** та розірвано укладених договорів на **1,3 млрд грн**;

◀ проведено **65 перевірок** державних закупівель, якими охоплено контролем понад **3,3 млрд грн** фінансових ресурсів та виявлено порушень, що призвели до втрат, на суму **154,8 млн гривень**.

■ **В** рамках державного фінансового аудиту окремих господарських операцій (проводиться на виконання постанови Уряду від 25 червня 2014 р. № 214 «Про окремі заходи щодо забезпечення фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки»):

◀ охоплено контролем **45 об'єктів**, з яких 25 – відокремлені структурні підрозділи;

◀ охоплено дослідженням платежів на загальну суму **345,9 млрд грн**;

◀ складено **946 довідок** про ризикові операції та фінансові порушення, що можуть призвести чи призвели до незаконного та неефективного витрачання державних ресурсів на суму понад **2,1 млрд грн**;

◀ у **480 випадках** надано рекомендації щодо попередження незаконного та неефективного використання ресурсів на стадії прийняття управлінських рішень на суму майже **1,9 млрд грн**;

◀ виявлено **466 фактів** фінансових порушень на суму **184,1 млн грн**;

◀ попереджено незаконне та неефективне витрачання державних ресурсів на загальну суму понад **1 млрд грн**, а також відмінено конкурсні торги на **632,3 млн гривень**.

! Загалом за результатами діяльності органів державного фінансового контролю за 2017 рік:

- піддано контролю та дослідженню **888,3 млрд грн** фінансових та матеріальних ресурсів держави;

- виявлено втрат фінансових та матеріальних ресурсів держави на суму **8,2 млрд гривень**, з яких відшкодовано **0,8 млрд гривень**;
- встановлено фактів **неефективного** витрачання коштів і майна на **5,3 млрд гривень**;
- визначено **2,8 млрд грн резервів** додаткових бюджетних надходжень;
- **попереджено** порушень та недоліків на **18,4 млрд гривень**;
- отримано **економічний ефект** від впровадження наданих за результатами аудитів пропозицій на **0,2 млрд гривень**.

■ **В**наслідок застосування дієвих заходів щодо відшкодування та повернення завданих державі втрат за підсумками 2017 року **загальна ефективність роботи** органів державного фінансового контролю в частині співвідношення обсягів відшкодованих втрат бюджетних коштів порівняно з видатками на утримання становила **145,2 %**.

■ **К**онтролем охоплено **найважливіші для суспільства сфери**: оборона, освіта і наука, охорона здоров'я і соціальний захист населення, житлово-комунальне господарство, паливно-енергетичний та агропромисловий комплекси, інфраструктура і транспорт, тощо. При цьому теми, за якими проводилися заходи контролю, визначалися з урахуванням їх актуальності, соціального значення, обсягів коштів державного та місцевого бюджетів, спрямованих на фінансування бюджетних програм, а також з урахуванням ризиків допущення фінансових порушень.

Найбільш розповсюдженими фінансовими порушеннями, наслідком яких стали втрати ресурсів, є:

- незаконні витрати внаслідок оплати завищеної вартості виконаних робіт та/або наданих послуг, а також завищення кількості чи вартості придбаних товарів – 435,7 млн грн;
- використання грошових кредитів, позик міжнародних фінансових організацій, отриманих під гарантію Уряду України, всупереч їх цільовому призначенню – майже 410,5 млн грн;
- ненарахування і неперерахування (неповне перерахування) надходжень до загального та спеціального (крім спецфонду бюджетних установ) фондів бюджету - майже 144,8 млн грн;
- реалізація суб'єктами господарювання товарів, робіт чи послуг (крім користування, оренди) безоплатно або за заниженими цінами – майже 121,2 млн грн;
- проведення незаконних (зайвих) виплат по заробітній платі – понад 120,4 млн грн;
- списання коштів на видатки/витрати без отримання товарів, робіт чи послуг або в обсягах, вищих від їх фактичної вартості – понад 93,8 млн грн;

- незаконні виплати фізичним особам (компенсацій, допомог, пільг та субсидій, пенсій, стипендій), в тому числі які не мали права на їх отримання або у завищених розмірах – понад 87,1 млн грн;
- зайве виділення (отримання) бюджетних коштів юридичним особам, одержувачам внаслідок завищення відповідних розрахунків або які не мали права на їх отримання – понад 79,8 млн грн;
- безпідставне покриття витрат фізичних або юридичних осіб, в тому числі при відсутності в обліку дебіторської заборгованості – майже 64,0 млн грн;
- покриття за рахунок загального фонду кошторису витрат спеціального фонду (без відновлення касових видатків загального фонду) – 62,2 млн грн;
- реалізація за заниженою вартістю або безоплатно послуг (крім адміністративних), які надаються на платній основі – понад 41,9 млн грн;
- сплата внесків до державних цільових фондів по незаконних сумах по оплаті праці або за завищеною ставкою збору – майже 40,3 млн грн;
- реалізація (використання) без відповідних дозволів майна бюджетних установ, підприємств державної та комунальної форми власності, що знаходяться на відповідальному зберіганні – майже 38,7 млн грн;
- ненарахування та неперерахування державними та комунальними підприємствами частини прибутку до бюджету – понад 38,2 млн грн.;
- здійснення за рахунок бюджету одного рівня видатків, які відповідно до бюджетного законодавства мають здійснюватись з бюджету іншого рівня – понад 33,6 млн грн;
- ліквідація (знищення, розбирання) майна, проведена всупереч законодавству – майже 26,3 млн грн;
- недостачі коштів та матеріальних цінностей – понад 24,1 млн грн;
- недоотримання доходів від реалізації бюджетними установами безоплатно товарів, послуг від господарської діяльності – майже 20,8 млн грн;
- понаднормове списання по обліку матеріальних цінностей, що відсутні в наявності – майже 20,1 млн грн, тощо.

■ **Задля забезпечення дієвості, результативності та ефективності заходів державного фінансового контролю в умовах реформування органами Держаудитслужби вжито комплексних заходів, зокрема:**

◀ з метою **мінімізації впливу** на діяльність суб'єктів господарювання, водночас враховуючи найвагоміші можливі фінансові ризики зловживань з фінансово-бюджетними ресурсами, триває тенденція щодо зменшення кількості проведених заходів державного фінансового контролю – з понад 4 тисяч у 2015 році до 2,2 тисяч у 2017 році, тобто у **1,8 раз** (Рис. 1);

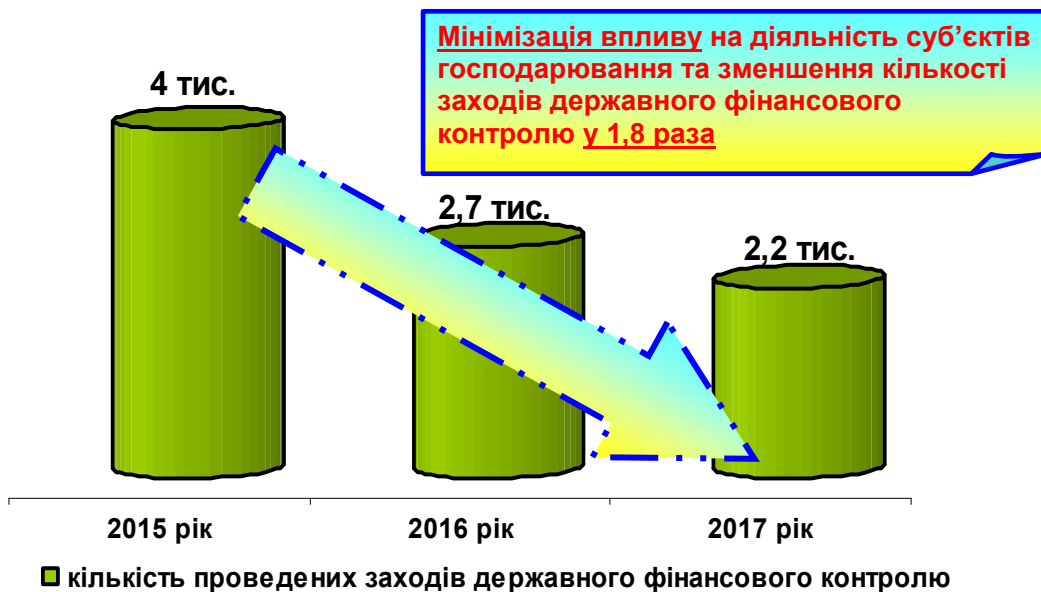

Рис. 1

в умовах зміщення пріоритетів діяльності органів державного фінансового контролю на попередження порушень у фінансовій сфері забезпечено зростання частки аудитів у загальній кількості заходів державного фінансового контролю (Рис. 2);

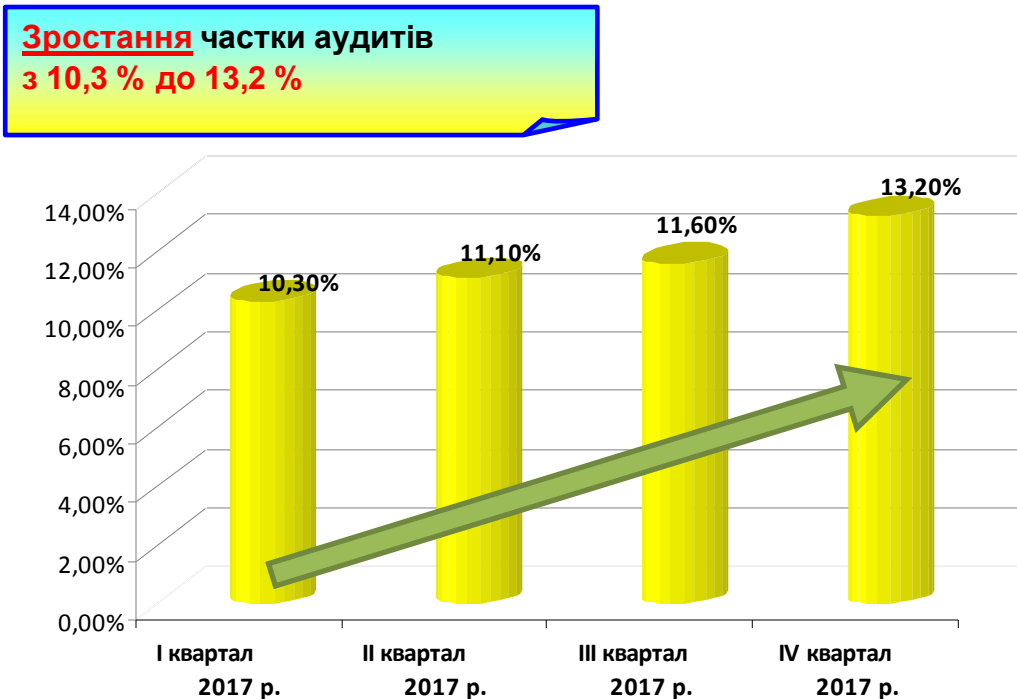

Рис. 2

◀ у розрахунку на 1 перевірений об'єкт обсяг охоплених контролем фінансових та матеріальних ресурсів у 2017 році становив **235,9** млн грн, що у 1,2 раза перевищує відповідний показник 2016 року (Рис. 3);

Обсяги охоплених контролем фінансових та матеріальних ресурсів у 2016 - 2017 роках

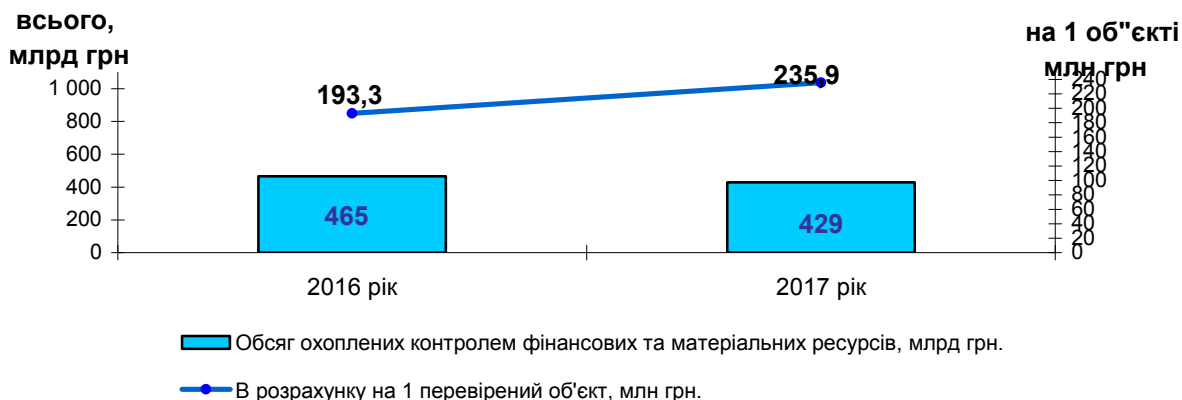

Рис. 3

◀ збережено суттєву **результативність** заходів державного фінансового контролю: сума **виявлених втрат ресурсів** у середньому на одну **ревізію/перевірку** перевищує дані попереднього року та становить понад **1,2** млн грн (Рис. 4);

Рис. 4

◀ проводиться **грунтова робота, спрямована на відшкодування втрат фінансових і матеріальних ресурсів держави** (Рис. 5).

Відшкодування втрат за результатами ревізій, перевірок

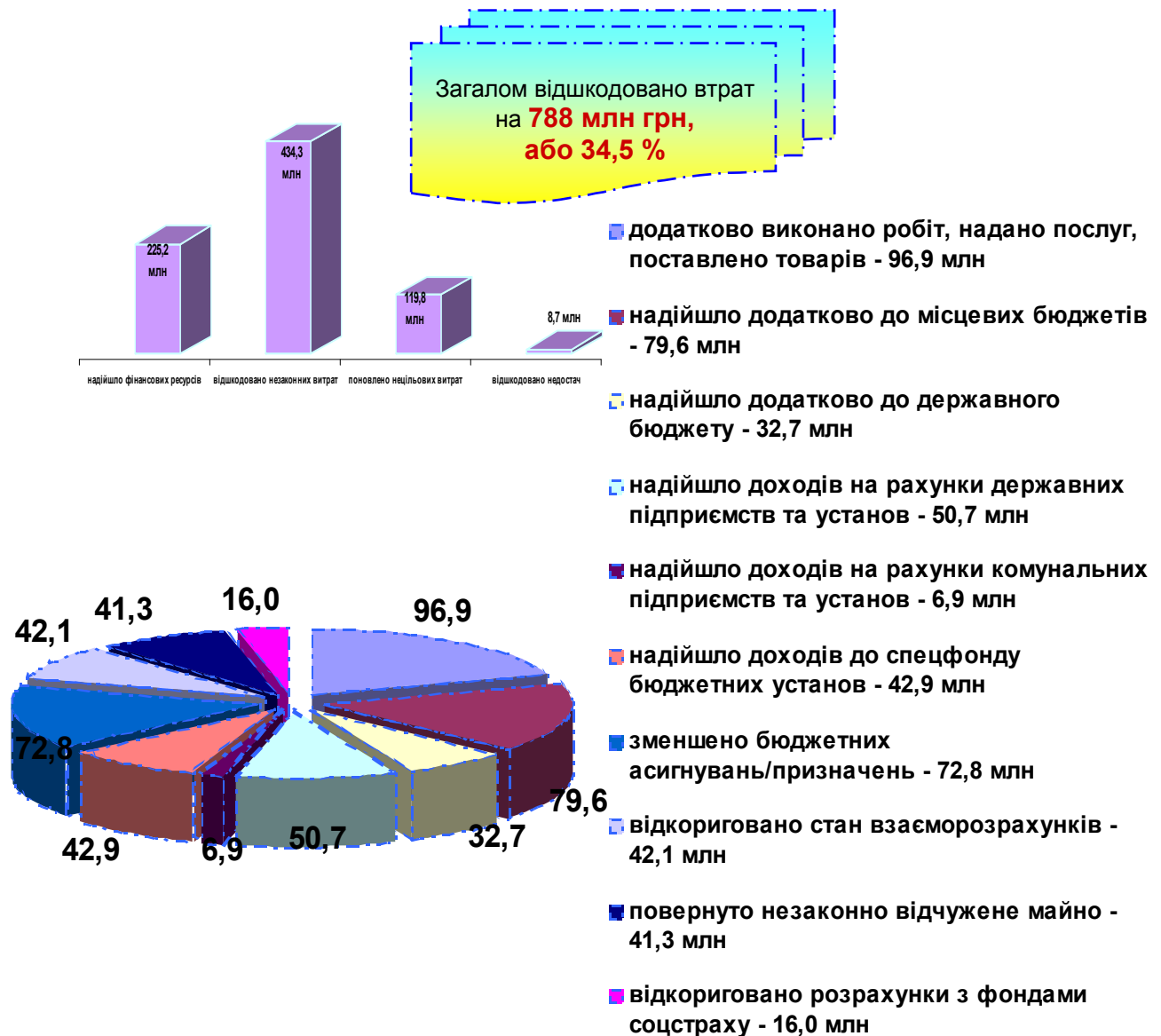

Рис. 5

◀ застосовано **заходи впливу до винних осіб та фінансові санкції** до об'єктів контролю, якими допущено порушення фінансово-бюджетної дисципліни (Рис. 6);

Застосування адміністративних та фінансових санкцій

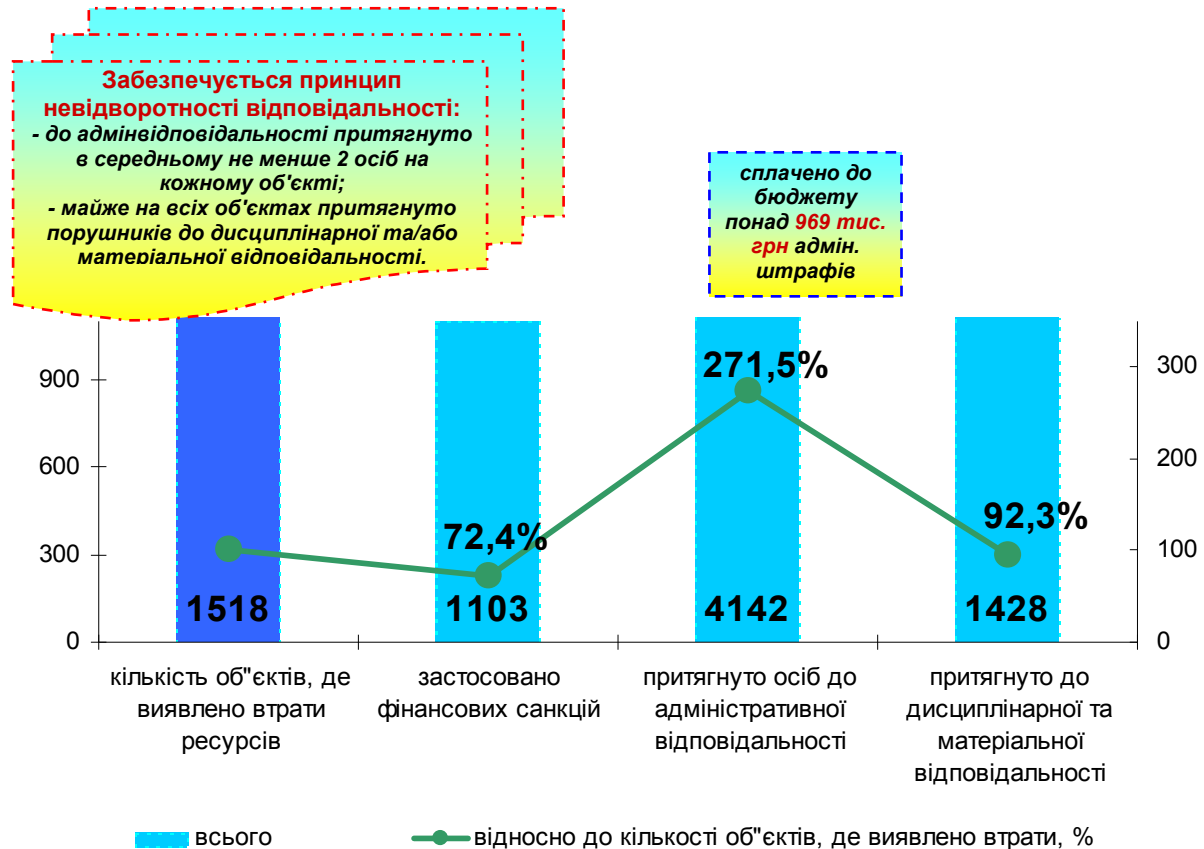

Рис. 6

▶ за результатами проведених аудитів надано майже **3,2 тис. пропозицій**, з яких майже **1,9 тис. враховано** (майже 60 відсотків);

▶ результати заходів державного фінансового контролю оприлюднено майже у **17,5 тис.** матеріалах, опублікованих у центральних та місцевих ЗМІ, виступах по телебаченню, у мережі радіомовлення та в Інтернет-виданнях.

■ **Загалом в рамках здійснення системного контролю за усуненням виявлених заходами державного фінансового контролю недоліків і порушень, повнотою виконання вимог органів Держаудитслужби в частині відшкодування виявлених втрат та забезпечення персональної відповідальності посадових осіб за порушення фінансово-бюджетної дисципліни у 2017 році:**

- подано майже **1,3 тис.** пропозицій щодо застосування фінансових санкцій до порушників фінансово-бюджетної дисципліни, з яких застосовано майже **1,1 тис.** відповідних санкцій, зокрема: у **106** випадках призупинено бюджетні асигнування, у **881** – зупинено операції з бюджетними коштами та **98** об'єктам контролю – розпорядникам бюджетних коштів зменшено бюджетні призначення/асигнування на загальну суму майже **20,2 млн грн**;

- до **правоохоронних органів** передано майже **1,3 тис.** матеріалів ревізій та перевірок, своєю чергою правоохоронними органами за матеріалами проведених заходів державного фінансового контролю розпочато **577 досудових розслідувань**, долучено до кримінальних проваджень **696** матеріалів таких заходів (Рис. 7) та складено **28** протоколів про вчинення корупційного діяння;

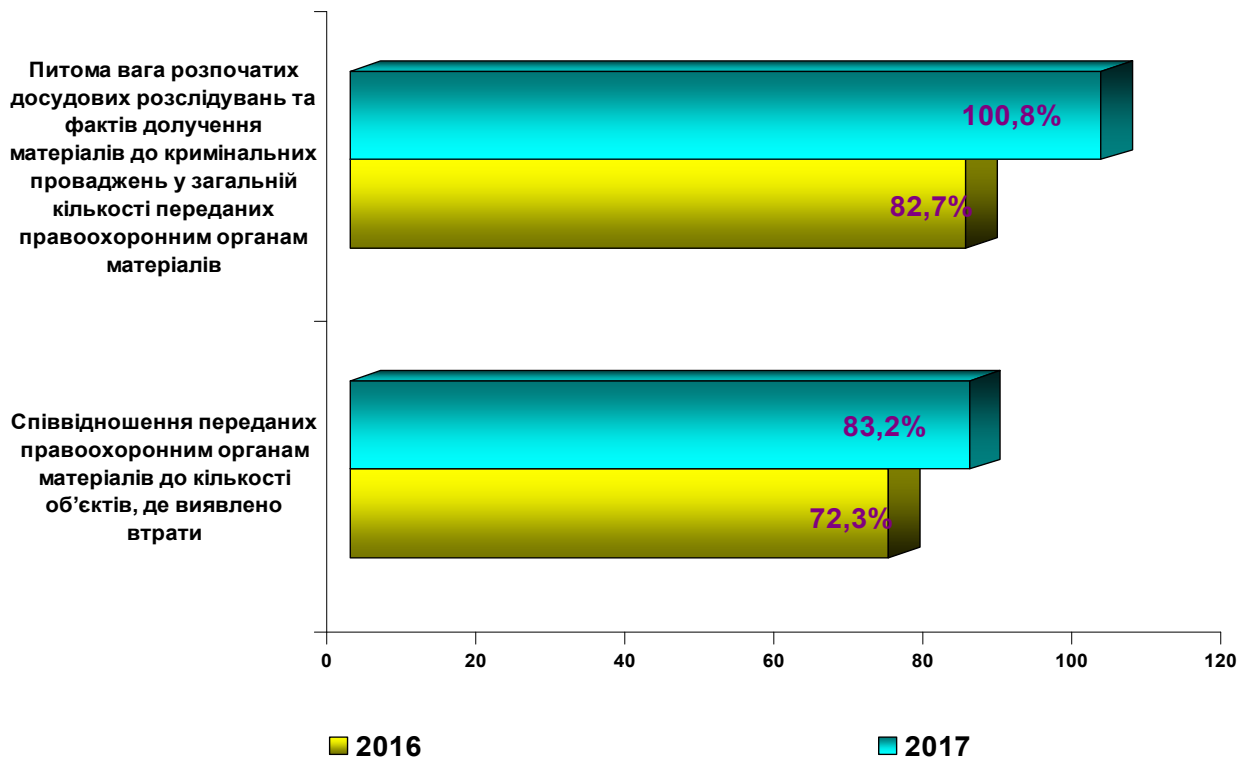

Рис. 7

- за матеріалами органів державного фінансового контролю вручено **281 письмове повідомлення про підозру** у вчиненні кримінального правопорушення, в тому числі за матеріалами заходів, проведених за власною ініціативою органів Держаудитслужби – 137, за зверненням правоохоронних органів – 135;

- реалізуючи право на звернення до суду в інтересах держави, **пред'явлено 74 позови** щодо відшкодування втрат фінансових і матеріальних ресурсів на загальну суму близько **28,0 млн грн**, а також **ініційовано 586 цивільних позовів** перед органами прокуратури, об'єктом контролю або його органом управління, іншим державним органом;

- до Державної служби фінансового моніторингу направлено **114** інформацій про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, на суму понад **933,7 млн грн**;

- за порушення фінансово-бюджетної дисципліни до **адміністративної відповідальності** притягнуто понад **4,1 тис. посадових осіб**, а загальна сума накладених адміністративних стягнень становила понад **1,1 млн грн**;
- до **дисциплінарної відповідальності** притягнуто **845 посадових осіб**, з яких **141 – звільнено** із займаних посад, до **матеріальної – 583 особи**;
- за результатами ревізій та перевірок, якими виявлені порушення чинного законодавства, а також за результатами державних фінансових аудитів керівниками центральних і місцевих органів влади, підприємств, установ та організацій прийнято майже **2,0 тис. управлінських рішень**.

1.2. РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ТА НАПРЯМИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ

Триває робота з реформування системи державного фінансового контролю, в рамках якої розроблено низку нормативно-правових актів та інших документів, спрямованих на забезпечення подальшого розвитку та ефективного функціонування органів Державної аудиторської служби України (Рис. 8)

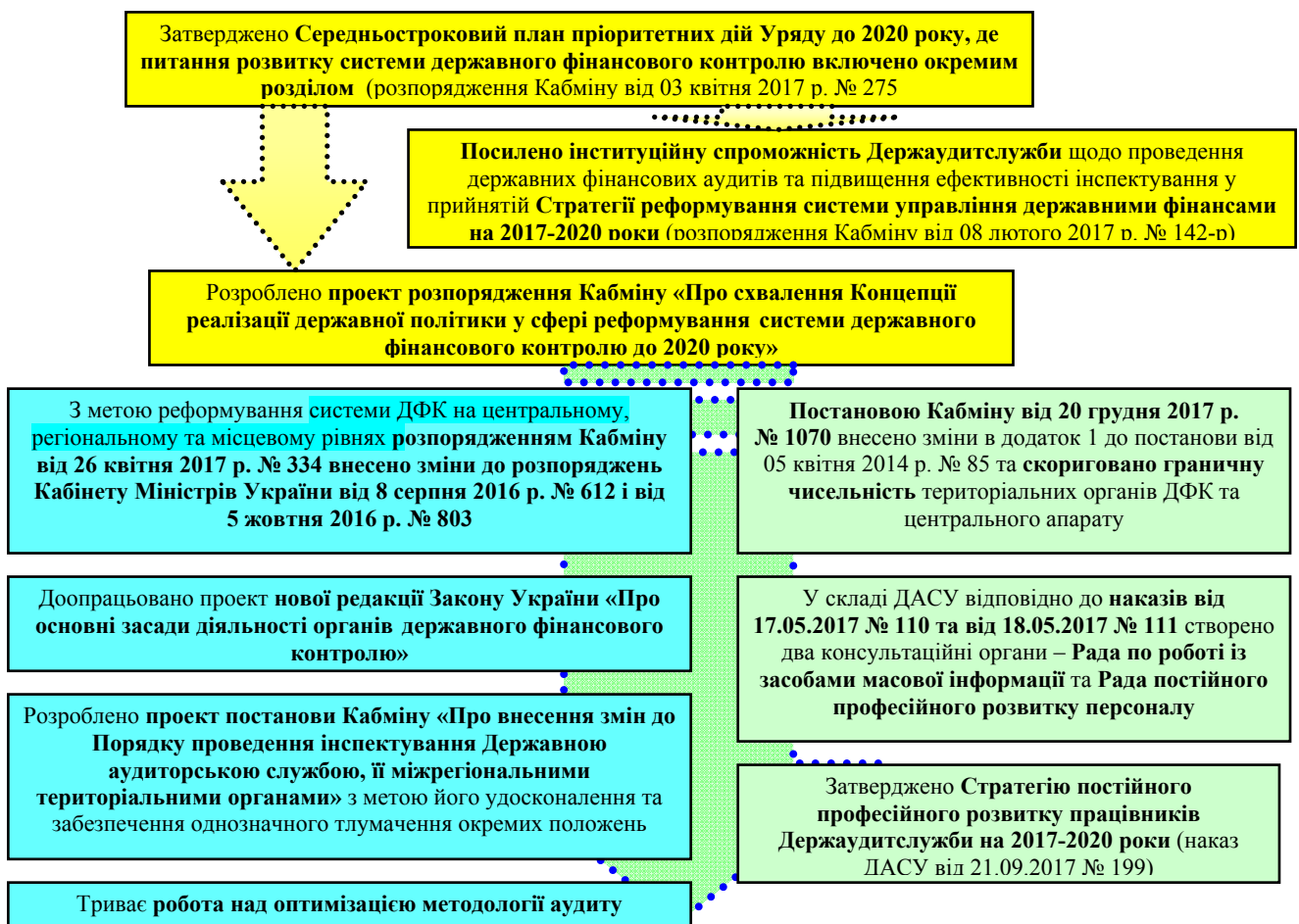

Рис. 8

З метою посилення ролі органів державного фінансового контролю як дієвого інструменту для забезпечення фінансово-бюджетної дисципліни в державі:

- ◀ основний акцент діяльності спрямовано на попередження та недопущення фінансових порушень;
- ◀ проводиться постійний аналіз ефективності здійснення процесу управління державними ресурсами;

- ◀ формуються пропозиції, орієнтовані на досягнення економічного ефекту;
- ◀ кардинально реформується функція інспектування з метою підвищення його дієвості;
- ◀ триває ґрунтовна робота з подальшого розвитку та посилення функції державного фінансового аудиту, розширення його видів та форм;
- ◀ розробляються нормативно-правові акти, спрямовані на реалізацію положень прийнятого Закону про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі»;
- ◀ продовжується робота з питань координації діяльності щодо запобігання корупції та боротьби із шахрайством при використанні коштів ЄС (OLAF);
- ◀ розроблено дієву систему постійного професійного розвитку працівників, тощо.

Пріоритетними завданнями органів державного фінансового контролю у процесі реформування на 2018 рік визначено наступні (Рис. 9):

➤ **1. Подальше реформування системи державного фінансового контролю на центральному, регіональному та місцевому рівні, зокрема шляхом:**

забезпечення прийняття розпорядження Кабінету Міністрів щодо **Концепції реалізації державної політики у сфері реформування системи державного фінансового контролю до 2020 року** та подання до Верховної Ради України проекту Закону «Про основні засади діяльності органів державного фінансового контролю», спрямованих на унормування та ідентифікацію статусу органів Держаудитслужби та створення цілісної, ефективної та дієвої системи функціонування державного фінансового контролю в Україні;

методологічного удосконалення механізму здійснення існуючих видів державного фінансового аудиту, а також унормування та впровадження нових його видів через призму найкращих міжнародних практик;

модернізація контролю у сфері публічних закупівель, в тому числі шляхом удосконалення механізму здійснення моніторингу закупівель.

➤ **2. Формування ефективної моделі розвитку та підготовки висококваліфікованих кадрів.**

З метою удосконалення системи підготовки та перепідготовки фахівців у сфері державного фінансового контролю перспективними напрямками розвитку та першочерговими завданнями реалізації реформ у сфері професійного розвитку персоналу Держаудитслужби залишаються:

◀ **переформатування системи підготовки, навчальних програм, методів підготовки;**

◀ **нарошування кількості стандартизованих навчальних модулів/програм та навчальної літератури (посібників);**

- ◀ створення команди власного тренерського складу для забезпечення потреби навчального процесу;
- ◀ залучення міжнародної технічної допомоги донорів, які б підтримували цей напрямок;
- ◀ вивчення можливості створення регіональних тренінгових центрів;
- ◀ запровадження системи дистанційних навчань.

Рис. 9

II. РЕЗУЛЬТАТИ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В ОКРЕМИХ СФЕРАХ ТА ГАЛУЗЯХ ЕКОНОМІКИ

2.1. РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ В АГРАРНІЙ ГАЛУЗІ ТА СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

◀ Ревізією окремих питань діяльності публічного акціонерного товариства «Аграрний фонд» за період з 01.11.2015 по 31.12.2016 встановлено фінансових порушень на загальну суму понад **11,5 млн грн**, зокрема:

- на порушення вимог Порядку зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2012 р. № 1104, правоохоронними органами зобов'язано ПАТ «Аграрний фонд» зберігати речові докази у кримінальних провадженнях, а саме цукор-пісок, власником якого є держава в особі державної спеціалізованої бюджетної установи (ДСБУ) «Аграрний фонд», внаслідок чого Товариством здійснено покриття витрат іншої юридичної особи (ДСБУ «Аграрний фонд») на зберігання речових доказів на загальну суму понад 11,0 млн грн;
- внаслідок завищення ТОВ «Перша логістична компанія» вартості наданих експедиторських послуг та послуг з перевезення залізничним транспортом Товариством зайво сплачено 380,4 тис. грн;
- аналогічно, через завищення ДП «Спецагро» обсягів наданих комунальних послуг, збитки ПАТ «Аграрний фонд» склали 105,2 тис. гривень.

Матеріали ревізії передано до Національної поліції України, копії акта – до СБУ та НАБУ.

◀ Ревізіями окремих питань діяльності підприємств, що належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України, за період з 01.01.2015 по 31.05.2017 встановлено фінансових порушень на суму понад **73 млн грн**, з яких порушення, що призвели до втрат фінансових та матеріальних ресурсів, - близько **30 млн грн**, зокрема:

- через неналежний контроль за збереженням та ефективним використанням лісових ресурсів майже у кожній області встановлено факти незаконних та самовільних рубок лісових ресурсів загалом на суму понад 37 млн грн;
- на земельних ділянках лісгосподарського призначення ДП «Рокитнівський лісгосп» (Рівненська область) проводився незаконний видобуток бурштину невстановленими особами, через що пошкоджено

родючі шари ґрунту, знищено лісові насадження та заподіяно шкоди на суму майже 0,5 млн грн;

- через самовільне зайняття сторонніми організаціями земельних ділянок лісового фонду площею 72 га ДП «Вищедубечанське лісове господарство» та ДП «Білоцерківське лісове господарство» завдано шкоди (розрахунково) близько 10 млн грн;
- унаслідок завищення лісогосподарськими підприємствами у Київській, Харківській, Кіровоградській областях реальної потреби у бюджетних коштах на ведення лісового господарства останніми зайво отримано та використано понад 7,6 млн грн;
- через реалізацію лісопродукції за цінами, нижчими за собівартість, невиконання нормативних документів щодо продажу необробленої деревини на аукціонах та заниження її сортності підприємствами Держлісагентства втрачено доходів на суму 1,3 млн грн;
- через неперерахування підприємствами Держлісагентства у Івано-Франківській, Київській, Хмельницькій, Миколаївській, Закарпатській, Полтавській, Волинській, Кіровоградській та Херсонській областях належних платежів до державних та місцевих бюджетів ними недоотримано понад 5 млн грн;
- майже на кожному з перевірених підприємств встановлено факти здійснення витрат з оплати праці з порушенням вимог чинного законодавства на суму понад 1,4 млн грн, а оплата деякими лісогосподарськими підприємствами робіт чи послуг по завищеній вартості, перерахування коштів без отримання товарів тощо спричинило втрати на суму понад 1,3 млн грн;
- внаслідок недотримання керівниками лісогосподарських підприємств вимог законодавства, без застосування процедур закупівель придбано товарів та послуг на суму понад 33 млн гривень.

◀ Результати державного фінансового **аудиту виконання бюджетних програм Міністерством аграрної політики та продовольства України** за період з 01.01.2015 по 30.06.2017 засвідчили:

- наявна система державної підтримки аграріїв недостатньо впливає на розвиток малих і середніх сільгосптоваровиробників, як визначено Середньостроковим планом пріоритетних дій Уряду до 2020 року;
- показник ефективності бюджетної програми за КПКВК 2801580 «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників» характеризує лише середній обсяг бюджетної дотації одному товаровиробнику, що не дає змоги оцінити ефект, який отримує економіка та суспільство завдяки діяльності відповідного розпорядника (забезпеченість суспільства сільгосппродукцією, вплив на цінову політику суспільно значущих категорій сільгосппродукції тощо);
- наразі чинне законодавство визначає механізм розподілу бюджетної дотації, виділеної за цією бюджетною програмою, так, що її 80 % її обсягу (або понад 0,8 млрд грн) отримують агрохолдинги, корпорації та

- суб'єкти господарювання (виробники в галузі птахівництва), які мають високі фінансові показники діяльності і не потребують фінансової підтримки з боку держави;
- через несвоєчасне затвердження Мінагрополітики порядку використання бюджетних коштів, виділених за КПКВК 2801540 «Державна підтримка галузі тваринництва», не використано та повернуто до державного бюджету 209,4 млн грн, внаслідок чого не забезпечено виконання завдань програми в частині стабілізації та збільшення чисельності сільськогосподарських тварин і зростання обсягів виробництва продукції тваринництва;
  - аналогічно, недосконалий механізм розподілу державної підтримки за КПКВК 2801030 «Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів» зумовив повернення до державного бюджету 14,5 млн грн, виділених за цією програмою, та невиконання її мети в частині розширення доступу суб'єктів господарювання до банківських кредитів, зменшення їх вартості та підвищення конкурентоспроможності аграрного виробництва;
  - утворена ще у 2005 році державна спеціалізована бюджетна установа «Аграрний фонд» з початку свого існування не проводила цінового регулювання на аграрному ринку, натомість вона не володіє необхідною кількістю залишків об'єктів державного цінового регулювання (окремих видів сільськогосподарської продукції), щоб здійснити їх продаж (товарну інтервенцію) за умови зростання цін на організованому аграрному ринку понад максимальний рівень. Водночас тільки у досліджуваному періоді на її утримання спрямовано 11,5 млн грн бюджетних коштів.

◀ За результатами державного фінансового **аудиту діяльності ДП «Укрспирт»** та його окремих місць провадження діяльності (МПД), а також підприємств, які входять до сфери управління Концерну «Укрспирт», за 2015-2016 роки та I квартал 2017 року виявлено низку схем та операцій, які опосередковано можуть свідчити про виробництво необлікованого спирту, виведення обігових коштів Підприємства, неефективного використання майна, зокрема:

- невжиття заходів для розширення та пошуку нових ринків збуту продукції і споживачів, незабезпечення ритмічності поставки сировини для виробництва спирту, незавантаження виробничих потужностей МПД (у середньому становило 65-70 %) призвело до втрати можливості отримання підприємством доходів на суму 856 млн грн та, відповідно, понад 3 млрд грн надходжень до державного бюджету у вигляді податків і зборів;
- через перерахування ДП «Укрспирт» понад 487 млн грн сумнівним суб'єктам господарювання, які наразі відсутні за фактичними та юридичними адресами, контрольними заходами не підтверджено

взаєморозрахунків з такими суб'єктами за поставку ними зернових культур, палива тощо;

- на Струтинському МПД (Львівська область) виявлено факти понаднормового списання палива (пелет), завищення показників засміченості та заниження показників крохмальності зернових. При використанні таких схем зазначене МПД повинно було виробити близько 175 тис. дал спирту ринковою вартістю майже 38 млн грн, а державний бюджет при цьому – отримати доходів у вигляді податків та зборів на суму майже 130 млн грн;
- прийняття неефективних управлінських рішень щодо використання активів підприємства призвело до здійснення ним непродуктивних витрат на загальну суму 308 млн грн. Зокрема, маючи у структурі 41 МПД (з яких 12 не здійснювали виробничої діяльності), підприємство додатково орендувало у ТОВ «Слобода Ко» обладнання та виробничі приміщення для забезпечення процесу виробництва продукції на Червонословідському МПД та сплатило останньому 105 млн грн;
- на утримання основних засобів, які упродовж тривалого періоду не використовуються у господарській діяльності, витрачено 88,1 млн грн;
- за умови закупівлі зернових культур, які потрібні для виробництва спирту, безпосередньо у товаровиробників підприємство мало б змогу заощадити 98,3 млн грн;
- підприємством втрачено обігових коштів на суму 8 млн грн та 120 тис. доларів США, що були розміщені на рахунках банківських установ, яких наразі визнано неплатоспроможними, тощо.

◀ Державним фінансовим **аудитом виконання бюджетних програм Державним агентством рибного господарства України** за період з січня 2014 по вересень 2017 встановлено:

- неможливість Держрибагентством, через низку зовнішніх та внутрішніх факторів, реалізувати повною мірою покладені на нього функції і завдання, а схожість окремих функцій з іншими органами державної влади призводить до недотримання принципу ефективності та результативності використання бюджетних коштів;
- зволікання у затвердженні необхідних нормативно-правових актів призвело до неможливості використання 40 млн грн за бюджетною програмою КПКВК 2804070 «Селекція у рибному господарстві та відтворення водних біоресурсів у внутрішніх водоймах та Азово-Чорноморському басейні»;
- участь Держрибагентства в міжнародних організаціях з регулювання рибальства як інструменту реалізації зовнішньої політики України в галузі рибного господарства не забезпечує задоволення економічних інтересів держави та населення, при цьому протягом 2014-2016 років за участь в них сплачено понад 6 млн грн бюджетних коштів;
- вкрай незадовільну ситуацію зі стягнення до місцевих бюджетів збитків, заподіяних рибному господарству суб'єктами господарювання та

громадянами через порушення законодавства в галузі охорони, використання і відтворення водних біоресурсів. За розрахунками Держрибагентства у дослідженому періоді сума таких збитків становила понад 240 млн грн, із яких залишаються невідшкодованими понад 233 млн грн або майже 97 відсотків;

- розміри штрафів за порушення правил рибальства, розміри такс для обчислення розміру відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок незаконного добування (збирання) або знищення водних біоресурсів, та розміри збору за спеціальне використання рибних та інших водних живих ресурсів не переглядалися і на сьогодні є застарілими. У разі їх підвищення хоча б на рівень інфляції додаткові надходження до державного бюджету у досліджуваному періоді (розрахунково) могли б становити понад 19 млн грн;
- неузгодженість окремих норм чинного законодавства щодо порядку нарахування та сплати збору за спеціальне використання водних біоресурсів при здійсненні промислового, любительського та спортивного рибальства, позбавило можливості забезпечити додаткові надходження до бюджетів різних рівнів на суму (розрахунково) 16 млн грн за період 2014-2017 років.

◀ За результатами державного фінансового **аудиту виконання бюджетних програм Державною екологічною інспекцією України** за 2014–2016 роки встановлено:

- через невиконання органами Інспекції повною мірою функцій держави з екологічного контролю (ненарахування та нестягнення до бюджету шкоди за засмічення земель стихійними смітниками, штрафів та збитків за порушення у сфері надрокористування і використання лісових та земельних фондів) упущено можливість додаткового надходження фінансових ресурсів до бюджетів на суму майже 23,7 млрд грн;
- негативно вплинула на дохідну частину державного бюджету вкрай незадовільна робота в системі Держекоінспекції щодо стягнення через органи суду 1,2 млрд грн штрафів та збитків (шкоди) за порушення природоохоронного законодавства;
- негативно впливає на результативні показники екологічного контролю дублювання наглядових (контрольних) функцій держави у природоохоронній сфері між органами виконавчої влади (Держекоінспекція, Держгеонадра, Держлісагентство, Держгеокадастр, Держрибагентство, Держпродспоживслужба, Укртрансбезпека) та відсутність єдиного підходу до виконання цих функцій;
- не сприяє ефективній діяльності органів Інспекції прийняття за пріоритет здійснення екологічного та радіаційного контролю в зоні діяльності митниць та дублювання цієї функції з митними органами.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОМУ КОМПЛЕКСІ

◀ Державним фінансовим аудитом виконання бюджетних програм Міністерством енергетики та вугільної промисловості за 2014-2016 роки та I квартал 2017 року досліджено 15 бюджетних програм, проведено заходи контролю на семи підприємствах сфери управління Міненерговугілля, збір даних - у 11 юридичних осіб (зокрема, бенефіціарів інвестпроектів ПАТ «Укргідроенерго», ДП «НЕК «Укренерго», оператора вугільного ринку ДП «Державна вугільна компанія») та виявлено системні проблеми у паливно-енергетичному комплексі та вугільній галузі України, зокрема встановлено:

- не забезпечення Міненерговугілля контролю за цільовим використанням коштів державного бюджету на загальну суму 98,5 млн грн, а допущені порушення, прорахунки та недоліки на всіх стадіях бюджетного процесу створили передумови для неефективного використання бюджетних коштів за загальну суму 332,7 млн грн та втрат бюджетних коштів на суму 50,7 млн грн;
- формальне затвердження результативних показників бюджетних програм спричиняє обґрунтовані ризики недосягнення мети бюджетних програм, зокрема найбільш суттєві такі:

неприйняття відповідних нормативно-правових документів щодо ринку вугільної продукції та біржової форми продажу вугілля, механізму ціноутворення, реформування вугільної промисловості та невідповідність чинного законодавства щодо надання державної допомоги у вугільній галузі нормам та вимогам Світової організації торгівлі та ЄС гальмує реформування галузі та не дає змоги належно виконати взяті зобов'язання перед Енергетичним співтовариством;

у відповідального виконавця бюджетної програми за КПКВК 1101110 немає інформації щодо фактичного розподілу державної підтримки між відокремленими підрозділами підприємств – одержувачів коштів (шахтами), що призвело до нецільового витрачання коштів державного бюджету. На порушення вимог бюджетного законодавства та встановленого порядку використання коштів, 95,6 млн грн спрямовано одержувачами ДП «Львіввугілля» та ДП «Волиньвугілля» не за цільовим призначенням. Також через недотримання вимог порядку цими одержувачами профінансовано виробничі підрозділи понад розмір отриманого збитку на загальну суму 106,4 млн грн;

аудитом виконання бюджетної програми за КПКВК 1101530 «Державна підтримка будівництва шахти № 10 «Нововолинська» встановлено, що у разі незміни політики щодо фінансування та управління будівництвом цієї шахти або незалучення інвесторів існують обґрунтовані ризики не завершити будівництво шахти у встановлені Урядом терміни та подальше коригування (збільшення) вартості будівництва. У 2015 році до

держбюджету повернуто неосвоєних бюджетних коштів, виділених на будівництво, на суму 23,2 млн грн, що пояснюється несвоєчасним затвердженням паспорта бюджетної програми, неритмічним фінансуванням, несправністю гірничопрхідницького обладнання, зривом та відмінами процедур конкурсних торгів, недобросовісними постачальниками. Через відсутність дієвої системи внутрішнього контролю замовника ДП «Буддирекція» за використанням коштів зайво витрачено бюджетних коштів на суму 1,3 млн грн;

відповідно до схвалених Урядом стратегічних документів проведення заходів реструктуризації є одним із стратегічних завдань Міністерства. Водночас аудитом виконання бюджетної програми за КПКВК 1101070 «Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості» установлені порушення та недоліки на всіх стадіях бюджетного процесу на загальну суму 184,5 млн грн;

через незабезпечення фінансування в обсягах, визначених державними цільовими екологічними програмами, основна діяльність щодо приведення та утримання у безпечному стані уранових об'єктів ДП «Бар'єр» не проводилася, результативних показників Державної цільової екологічної програми приведення в безпечний стан уранових об'єктів виробничого об'єднання «Придніпровський хімічний завод» у 2014-2015 роках не виконано взагалі, а результативні показники паспорта бюджетної програми у 2016 році виконано частково. Водночас засвідчено внесення недостовірних даних до звітів про виконання паспортів бюджетної програми та встановлені випадки витрачання бюджетних коштів ДП «Бар'єр» на загальну суму 0,8 млн грн з порушенням вимог законодавства;

освоєння бюджетних коштів за КПКВК 1101030 «Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів та фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури у сфері паливно-енергетичного комплексу й вугільної промисловості» на загальну суму 16,7 млн грн, у тому числі на суму 13,8 млн грн, профінансованих до 2014 року в рахунок вартості перехідних етапів робіт, строки виконання яких припадають на досліджений період, не досягло мети бюджетної програми, не забезпечило вирішення наукових питань паливно-енергетичного комплексу, а отже витрачено неефективно;

- за результатами проведеного аудиту загальний стан залучення та використання кредитних коштів для реалізації інвестиційних проектів Проект передачі електроенергії та Проект реабілітації гідроелектростанцій оцінено як недостатньо ефективний. Установлено низку чинників, що перешкоджали своєчасному впровадженню інвестиційних проектів та ефективному використанню залучених кредитних коштів, зокрема:

прорахунки та недоліки на етапі ініціювання та в процесі виконання інвестиційних проектів створили передумови для продовження термінів

їх реалізації на чотири роки. Водночас додаткові витрати коштів на оплату послуг консультантів та координаторів за період продовження термінів та вибірки коштів становили 1 151,4 тис. дол. США; відсутність належного контролю з боку Міненергугілля у частині забезпечення належних обґрунтувань (розрахунків) щодо потреби у кредитних коштах МБРР, необхідних для якісного виконання угоди про позики, призвела до перевищення сум, що підлягали фінансуванню (кредитуванню) за рахунок коштів спецфонду, затверджених у паспортах бюджетних програм на 2014-2016 роки, над сумами розрахованої потреби у кредитних коштах, зазначених у бюджетних запитах.

За результатами аудиту надано 57 пропозицій та рекомендацій з метою підвищення ефективності використання коштів. Міжрегіональними органами Держаудитслужби за результатами заходів державного фінансового контролю на підприємствах сфери управління Міненергугілля, встановлено фінансових порушень, що призвели до втрат, на загальну суму 92,8 млн грн. Матеріали таких заходів спрямовані правоохоронним органам для прийняття відповідних рішень.

2.3. РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ В ОБОРОННІЙ ГАЛУЗІ, СФЕРІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

◀ Ревізіями Державної компанії з експорту та імпорту продукції і послуг військового та спеціального призначення «Укрспецекспорт» та шести її дочірніх підприємств встановлено фінансові порушення та факти прийняття управлінських рішень, які призвели до втрати активів та неефективних витрат ресурсів, зокрема:

- допущено втрату активів на суму понад 130 млн грн через нездійснення контролю за своєчасністю виконання контрактів та договорів на придбання та реалізацію майна, неповернення проведеної передоплати, незастосування штрафних санкцій за невиконання умов договорів тощо.
- державні кошти на суму понад 92 млн грн розміщено на поточних рахунках банківських установ, які перебувають у стадії ліквідації, що може спричинити їх втрату у подальшому;
- нездійснення контролю за своєчасним виконанням контрагентами (ВАТ «Феодосійська суднобудівна компанія «Море», ХКО ім. Петровського та ДЦУ «Безпека») умов укладених договорів призвело до втрати майна на загальну суму 79,4 млн грн, оскільки воно наразі перебуває на не підконтрольній Уряду України території;
- втрачено доходів дочірніми підприємствами ДК «Укрспецекспорт» на суму 5,1 млн грн внаслідок залучення до надання послуг з експорту та імпорту майна військового і спеціального призначення посередницьких структур;
- через призупинення дії разових дозволів на експорт спецвиробів загальною вартістю 648,1 тис. дол США виник ризик невиконання ДЗТІП «Промоборонекспорт» зовнішньоекономічного контракту з компанією «МВА System s.r.o» (Словацька Республіка) та сплати штрафних санкцій у розмірі понад 30 тис. дол. США;
- дочірніми підприємствами та безпосередньо Компанією упродовж 2014-2016 років порушувалися вимоги законодавства в частині здійснення витрат на загальну суму понад 533 млн грн, не передбачених фінансовими планами та/або у завищених розмірах, а в окремих випадках - за їх відсутності.

Матеріали ревізій передано до військової прокуратури Генеральної прокуратури України, про їх результати поінформовано РНБОУ та Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.

◀ Державним фінансовим аудитом діяльності концерну «Військторгсервіс» Міністерства оборони України за період з 01.01.2015 по 01.09.2017 та з питань використання державного майна за період з 01.07.2005 по 01.09.2017 встановлено:

- невжиття органом управління (Міноборони) щонайменше упродовж останніх десяти років заходів щодо забезпечення оформлення

- правовстановлюючих документів на право постійного користування земельними ділянками загальною площею 108,06 га, якими Концерн наділено на праві правонаступника ліквідованих учасників - державних підприємств МОУ, є ризиком самозахвату земель та/або їх втрати;
- Концерном у періоді до 2012 року допущено відчуження без погодження з органом управління нерухомого державного майна загальною площею 32 тис. кв. м на суму понад 30,0 млн грн;
  - 155 об'єктів державного нерухомого майна площею 75,7 тис. кв. м вартістю 21,6 млн грн через їх руйнування (перебувають у непридатному до використання стані) та майже за відсутності капіталовкладень по суті будуть втраченими;
  - неодноразові зміни керівників Концерну не забезпечили вирішення проблемних питань щодо своєчасного і у повному обсязі погашення утвореної у період з квітня 2012 року по липень 2013 року заборгованості, яка зросла до 33 млн грн, у тому числі перед бюджетом – 29 млн грн;
  - за ухвалою суду від 21.03.2017 проти Концерну порушено провадження у справі про банкрутство та затверджено кредиторські вимоги на суму 33 млн грн. У разі невжиття Міністерства оборони та Концерном необхідних заходів для запобігання банкрутству та застосування процедури ліквідації і розпорядження майном існує ризик втрати державного майна на зазначену суму;
  - без дієвого реагування органу управління Концерн неспроможний самостійно, упродовж триваючих близько 5 років судових процесів, вивільнити державне майно (комплекси будівель і споруд загальною площею 21,9 тис. кв. м) з безоплатного користування трьох приватних структур (їх засновниками та керівниками є колишні посадові особи Концерну). Це призвело до недоотримання доходів розрахунково Концерном на суму 12,2 млн грн та державним бюджетом - 12,1 млн грн;
  - через надання Концерном та його філіями переваги укладенню договорів зі зберігання товарно-матеріальних цінностей замість оренди, не використано можливості отримання додатково надходжень на суму понад 18 млн грн, тощо.

Про результати аудиту поінформовано Міністерство оборони України з наданням аудиторського звіту. Відповідно до звернень поінформовано Генеральну прокуратуру України та військову прокуратуру Центрального регіону України з наданням матеріалів аудиту.

◀ Державним фінансовим **аудитом діяльності ДП «Науково-дослідний інститут «Квант»** державного концерну «Укроборонпром» за період з 01.01.2015 по 31.03.2017 встановлено:

- спрямування діяльності ДП «НДІ «Квант» переважно на виробництво продукції (про що свідчить зменшення виконаних наукових робіт та відсутність у 2016 році та I кварталі 2017 року нових договорів на їх виконання), незважаючи на те, що Інститут є науковою установою;

- ризик оформлення сторонніми особами охоронних документів (патентів) та самостійного використання 21 наукової роботи ДП «НДІ «Квант», на які останнє понесло витрати на суму 39,1 млн грн, але патенти на об'єкти права інтелектуальної власності не оформляло;
- зважаючи на виробничі потужності ДП «НДІ «Квант» та за умови розміщення замовлень підприємствами - учасниками ДК «Укроборонпром», підприємство могло б додатково отримати близько 223 млн грн доходу;
- ще з 2011 року у незавершеному виробництві підприємства рахується готової продукції та продукції зі ступенем готовності понад 90 % на загальну суму 13,2 млн грн;
- станом на 01 квітня 2017 року на підприємстві рахувалась заборгованість із заробітної плати на суму 7,1 млн грн, утворена ще до 2015 року;
- за несвоєчасне повернення підприємством позики на суму 9,1 млн грн Концерн звернувся до суду щодо стягнення 4,1 млн грн штрафних санкцій та судового збору, сплата яких може призвести до ще більшого ускладнення фінансового стану підприємства;
- через розміщення коштів на рахунках ліквідованих банків, а також за наявності зобов'язань за кредитним договором перед Державною інноваційною фінансово-кредитною установою підприємство має ризик втрати фінансових активів на суму 7,6 млн грн та здійснення додаткових витрат на 3,9 млн грн, тощо.

Про результати аудиту поінформовано Кабінет Міністрів України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі та ДК «Укроборонпром».

◀ Державним фінансовим аудитом діяльності публічного акціонерного товариства «Завод «Маяк» державного концерну «Укроборонпром» за період з 01.01.2014 по 31.03.2017 встановлено:

- факти розміщення товариством протягом 2014-2016 років довгострокових фінансових інвестицій на загальну суму 57,1 млн грн, від яких фактично отримано лише 7,8 тис. грн дивідендів;
- володіючи пакетом акцій у статутному капіталі ТОВ «Завод «Світязь», ЗАТ «Інвікта-Маяк» та ТОВ «Маяк-Вестдом», товариство не має реального впливу і не контролює господарської діяльності цих товариств, що зрештою може призвести до втрати цілісних майнових комплексів державного майна;
- приміщення, які були внеском товариства у статутний капітал ТОВ «Маяк-Вестдом», наразі ним же й орендується за наявності інших власних приміщень та приміщень, переданих в оренду за пільговими ставками, що призводить до збільшення витрат товариства на суму понад 7 млн грн;
- в обліку товариства відображено на 3,5 млн грн майна, яке не використовується у виробничому процесі, перебуває у непридатному стані тощо;

- виявлено факти недоотримання додаткових доходів на суму понад 4,3 млн грн від оренди приміщень через неправильне застосування індексів інфляції, надання пільгових ставок орендної плати, неповне виконання договорів;
- виявлено низку чинників, які призвели до додаткових витрат товариства на загальну суму 319,1 тис. грн та 53,3 тис. дол. США на оплату праці, ремонтних робіт, сплату штрафних санкцій, пені тощо, тоді як виплати щомісячних винагород головам та членам Наглядової ради і Ревізійної комісії становили за 2014-2016 роки та I квартал 2017 року 1,2 млн грн;
- за наявності непогашеного кредитного договору на загальну суму 2,6 млн дол. США, укладеного у серпні 2014 року з ПАТ «Всеукраїнський банк розвитку», товариство у вересні цього ж року розмістило на депозитному вкладі 13,4 млн грн. Ураховуючи те, що банк віднесено до категорії неплатоспроможних (товариство визнано кредитором 7 черги), Фонд гарантування вкладів прийняв рішення про зарахування однорідних зустрічних вимог на суму 11,2 млн грн. Отже, за наявності у товариства залишків коштів на поточних рахунках у банках та не враховуючи процесу девальвації гривні, керівництво вчасно не прийняло рішення про погашення кредиту, що призвело до збільшення витрат на його погашення з 21,7 млн грн до 57,9 млн гривень.

Про результати аудиторського дослідження поінформовано Мінекономрозвитку та ДК «Укроборонпром» з наданням аудиторського звіту та відповідних рекомендацій.

◀ Державним фінансовим аудитом діяльності ДАХК «Артем» державного концерну «Укроборонпром» за період з 01.01.2015 по 31.03.2017 встановлено:

- компанія не забезпечила необхідне функціонування корпоративних товариств (на 01.04.2017 з 14 діючих корпоративних товариств 6 є збитковими, а за результатами 2016 року 4 товариства не сплатили жодної гривні дивідендів до держбюджету);
- запроваджена у 8 корпоративних товариствах практика сумісництва посади директора та начальника структурного підрозділу призвела до додаткових виплат заробітної плати на суму понад 1,1 млн грн;
- на рахунках АТ «Артем-банк», який перебуває у стадії банкрутства, залишки коштів корпоративних товариств становлять близько 1,7 млн грн, проте їх не включено до реєстру кредиторів;
- в обліку ДАХК «Артем» відображена дебіторська заборгованість 4 корпоративних товариств на загальну суму 12,9 млн грн, з якої 10,7 млн грн - без документального підтвердження, 2,2 млн грн - борг ПрАТ «Проектно-виробнича фірма «Макрос», яке наразі фактично не здійснює фінансово-господарської діяльності;
- компанія не уклала угоди з корпоративними товариствами на відшкодування земельного податку, тому власним коштом покрила їх витрати на суму понад 1,5 млн грн;

- залучення посередницьких структур для експорту власних виробів військового та спеціального призначення призвело до додаткових витрат на суму понад 4,4 млн євро та 0,7 млн дол. США;
- майно, яке не обліковується в Єдиному реєстрі об'єктів державної власності, Компанія вважає не державним, внаслідок чого до державного бюджету не перераховано частку від надходжень за оренду нежитлових приміщень на суму 28,7 млн грн;
- витрати на утримання об'єктів соціальної сфери (лікарні, бази відпочинку, спортивного клубу та будинку культури) перевищують отримані доходи загалом на суму понад 20,0 млн грн;
- за наявності непогашених кредитних договорів не здійснюється претензійно-позовна робота щодо стягнення з КП «ШКЗ «Зірка» неповернутої у визначений термін фінансової допомоги на 1,7 млн гривень.

Про результати аудиту поінформовано Кабінет Міністрів України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі та ДК «Укроборонпром».

◀ Державним фінансовим аудитом діяльності ДП «Харківський приладобудівний завод ім. Т.Г. Шевченка» державного концерну «Укроборонпром» за період з 01.10.2013 по 31.03.2017 встановлено:

- ДП «ХПЗ» перебуває у процедурі санації більше семи років, при цьому розмір непокритого збитку на 01.04.2017 становив 171,6 млн грн;
- на ДП «ХПЗ» існувала прострочена заборгованість із виплат заробітної плати від 11,9 млн грн (станом на 01.01.2016) до 3,8 млн грн (станом на 01.01.2017), а загальний розмір незадоволених вимог кредиторів - 16,2 млн грн;
- для реалізації продукції і послуг військового та спеціального призначення на експорт підприємство залучало комісіонерів та посередників, зокрема комісіонеру ДК «Укрспецекспорт» за надані послуги оплачено 21,9 млн грн, що становить 44 % чистого доходу від реалізації продукції на експорт;
- через укладення низки дилерських договорів з розміром винагороди понад 20 %, реалізацію продукції за ціною нижче собівартості, через незабезпечення відшкодування плати за землю іншими користувачами будівель та з інших причин втрачено доходів на суму майже 2,8 млн грн;
- укладання договорів з некваліфікованими постачальниками та придбання товарно-матеріальних цінностей без підтвердження їх якості призвело до надходження рекламацій та спричинило неефективні витрати на суму майже 0,7 млн грн;
- на підприємстві рахуються залишки незавершеного виробництва та неліквідних запасів (матеріалів), непридатних для подальшого використання у виробництві, на загальну суму 6,6 млн грн;
- не вжито заходів для оформлення права власності на 11,2 га (майже 22 % від усієї займаної площі) земельних ділянок у межах міста Харкова та області, на яких розташовані виробничі потужності підприємства.

Про результати аудиту поінформовано Міністерство економічного розвитку і торгівлі та ДК «Укроборонпром».

◀ За результатами державного фінансового **аудиту діяльності ДП «Інформ-Ресурси»** Міністерства внутрішніх справ України за період з 01.01.2014 по 01.12.2016, яким також охоплено 20 відокремлених структурних підрозділів (філій), встановлено низку факторів, які перешкоджають Підприємству виконувати належним чином функції щодо надання послуг з транспортування та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів, зокрема:

- через відсутність затвердженого порядку компенсації витрат із транспортування та зберігання транспортного засобу боржника органами державної виконавчої служби за досліджуваний період підприємством втрачено можливих доходів на суму 5,8 млн грн;
- підприємство вимушено здійснювати витрати на транспортування та зберігання затриманих транспортних засобів розрахунково у обсязі 63,9 млн грн, відшкодування яких є малоімовірним через не визначення порядку стягнення плати з власників (або інших уповноважених осіб) транспортних засобів або реалізації майна у випадку їх тривалого зберігання на спецмайданчиках, порядку його повернення власнику або реалізації таких транспортних засобів із відшкодуванням витрат за надані послуги з їх транспортування та зберігання, відсутність договірних відносин, які регулювали б відносини з власниками транспортних засобів, тощо;
- невжиття заходів щодо розширення сфери діяльності філій, вишукування додаткових джерел доходів, а також резервів для їх підвищення, встановлення пільгової вартості окремих послуг, неприйняття управлінських рішень щодо перегляду тарифів та калькуляцій тощо призвели до упущених вигод (не отриманих доходів) на загальну суму 2,7 млн грн;
- відсутність належного контролю за виконанням договірних умов із постачальниками товарів, робіт та послуг, непроведення претензійно-позовної роботи, неефективні управлінські рішення та недостатня робота щодо забезпечення ефективного використання державного майна призвели до зайвих (непродуктивних) витрат підприємства на суму 2,7 млн грн та втрат активів на 1,0 млн грн, тощо.

Примірники аудиторського звіту надіслано Кабінету Міністрів України та Міністерству внутрішніх справ України (органу управління).

2.4. РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА, ІНФРАСТРУКТУРИ, ДЕРЖАВНОГО РЕЗЕРВУ

◀ Ревізії використання наданих у 2015 році коштів субвенції, спрямованої з державного бюджету місцевим бюджетам для погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, засвідчили, що майже в усіх регіонах, за відсутності належного контролю з боку відповідних обласних державних адміністрацій і територіальних комісій з погашення заборгованості з різниці в тарифах, підприємствами допущено порушення вимог порядку та умов надання у 2015 році субвенції, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2015 р. № 375.

Зазначене спричинило відшкодування безпідставно завищених обсягів заборгованості з різниці в тарифах за рахунок субвенції на загальну суму **48,7 млн грн** внаслідок:

- нарахування амортизації на основні засоби, які не були задіяні в операційній діяльності підприємств;
- врахування у розрахунках витрат, які не пов'язані з формуванням тарифів, а стали наслідком власної безгосподарності (понаднормативні втрати води, тепло- та електроенергії);
- завищення надавачами послуг фактичної собівартості наданих населенню послуг унаслідок необґрунтованого збільшення розміру адміністративних та загальновиробничих витрат за рахунок зменшення цих витрат іншим категоріям споживачів;
- не врахування при визначенні розміру заборгованості з різниці в тарифах обсягів отриманих з місцевих бюджетів трансфертів на покриття окремих статей витрат, що призвело до подвійної оплати за бюджетні кошти одних і тих самих послуг;
- включення надавачами послуг до розрахунків витрат, не передбачених тарифами, та без урахування встановлених норм і обмежень, тощо.

Про результати ревізій поінформовано Кабінет Міністрів України та Міністерство фінансів України.

◀ Ревізіями діяльності Публічного акціонерного товариства «Державна акціонерна компанія «Автомобільні дороги України», а також дочірніх підприємств, що входять до його складу, за період з 01.07.2012 по 31.08.2016 виявлено порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, на загальну суму майже **86,0 млн грн**, зокрема:

- ДП «Львівський облавтодор» та ДП «Полтавський облавтодор» у калькуляціях з виготовлення асфальтобетонних сумішей завищено витрати електроенергії та природного газу, що призвело до завищення вартості виготовленого асфальтобетону відповідно на 5,1 та 2,8 млн грн,

використаного в межах виконання контрактів, що оплачені за рахунок бюджетних коштів;

- ДП «Миколаївський облавтодор» занижено калькуляційну вартість виготовлення асфальтобетонних сумішей, що призвело до недоотримання доходів на суму 2,6 млн грн при їх реалізації на користь підрядної організації;
- ДП «Чернігівський облавтодор» під час здійснення заходів з інженерно-технічного облаштування українсько-російського кордону не підтверджено проведення земляних робіт на суму 5,3 млн грн;
- чотирма філіями ДП «Волинський облавтодор» без оформлення договірних відносин виконано роботи з улаштування асфальтного покриття на об'єкті «Капітальний ремонт дороги - під'їзд до шахти в м. Нововолинську», внаслідок чого підприємством недоотримано 1,5 млн грн доходів;
- ДП «Миколаївський облавтодор» кошти на суму 2,8 млн грн використано на оплату виконавцю вартості робіт з ямкового ремонту ділянок дороги загального користування державного значення, які останній мав виконати за рахунок власних коштів;
- ДП «Львівський облавтодор» та ДП «Житомирський облавтодор» протягом терміну позовної давності не вжито заходів щодо стягнення з контрагентів заборгованості за фактично виконані роботи з поточного та капітального ремонту автодоріг на загальну суму понад 2,2 млн грн;
- за відсутності у фінансових планах більшості дочірніх підприємств витрат на утримання установи вищого рівня (ПАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»), ними на порушення вимог законодавства здійснено зазначених перерахувань на суму 51,4 млн грн тощо.

◀ Ревізією діяльності комунального підприємства «Київський метрополітен» за період з 01.04.2014 по 01.07.2017 встановлено низку системних порушень та недоліків, які негативно впливають на фінансовий стан підприємства, а саме:

- внаслідок завищення вартості через несвоєчасну поставку ВАТ «Метровагонмаш» (Росія) вагонів і запасних частин та несвоєчасне надання послуг із уведення їх в експлуатацію КП «Київський метрополітен» на користь зазначеного постачальника зайво перераховано майже 0,9 млн євро (у перерахунку за курсом НБУ на 18.10.2017 - **28,2 млн грн**);
- через укладення сумнівних правочинів, які стосуються придбання основних засобів, без прорахунку спроможності забезпечення виконання своїх зобов'язань та за відсутності гарантованих джерел фінансування, КП «Київський метрополітен» додатково сплачено виконавчий збір на загальну суму **18,1 млн грн**. При цьому довгострокові зобов'язання на 01.07.2017 перевищували **2 млрд грн**, з них 366 млн грн – заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув термін сплати;

- попри значні обсяги зобов'язань, КП «Київський метрополітен» застосовував практику фінансової підтримки інших комунальних підприємств міста шляхом надання на порушення законодавства поворотної фінансової допомоги на суму **159,2 млн грн** (за інформацією КП «Київський метрополітен» наразі повернуто 145 млн грн, або понад 90 % від загального обсягу незаконно наданої фінансової допомоги);
- блокування коштів підприємства на рахунках ліквідованих банків спричинило відволікання **25,8 млн грн** обігових коштів;
- прийняття неефективних управлінських рішень під час надання в оренду майна, незабезпечення належного контролю за повнотою відшкодування усіх витрат балансоутримувача, установлення заниженого розміру плати за тимчасове користування майном призвели до зменшення надходжень від зазначених операцій на загальну суму 27,8 млн грн;
- через неналежний контроль за використанням коштів на ремонтно-будівельні роботи, завищення підрядниками обсягів та вартості робіт тощо КП «Київський метрополітен» допущено незаконні витрати на загальну суму **19 млн гривень**.

Матеріали ревізії передано до Управління поліції в метрополітені Головного управління Національної поліції в м. Києві, про її результати поінформовано Головне управління контрольно-розвідувального захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки СБУ.

◀ Державним фінансовим аудитом виконання бюджетної програми «Реалізація Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2016 роки» Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України за 2012-2016 роки встановлено:

- відсутність у Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження (Порядок № 1056), вимоги щодо документального підтвердження факту впровадження населенням енергоефективних заходів (проведення робіт з утеплення та/або установки обладнання) не дає змоги підтвердити достовірність використання придбаних населенням обладнання та/або матеріалів, на які здійснено відшкодування за рахунок бюджетних коштів на загальну суму 1,1 млрд грн (або 97 % від загальної суми відшкодувань), та може створювати ризик невиконання завдань бюджетної програми в частині впровадження сучасних енергоефективних технологій;
- відсутність затверджених переліків енергоефективного обладнання та матеріалів, будь-якого обґрунтування співвідношення їх кількості до кількості необхідного додаткового обладнання і матеріалів до них може створювати передумови для зловживань при отриманні кредитів на придбання додаткового обладнання і матеріалів у невизначеній кількості;
- прийняття винятково уповноваженими установами (банками), без залучення Держенергоефективності, рішень про надання/ненадання кредитів та лише на основі визначеної ними платоспроможності

(кредитоспроможності) позичальників, без оцінки стану енергоспоживання будівель, в яких планується проводити енергоефективні заходи, та без обґрунтування потреби їх впровадження не дає змоги об'єктивно оцінити стан впровадження енергоефективних заходів;

- відсутність у формах Зведених реєстрів позичальників детальної інформації щодо переліку енергоефективного обладнання та/або матеріалів, для придбання якого здійснювалося відшкодування частини суми кредиту, призводить до обмеженості отримання інформації Держенергоефективності про стан реалізації заходів бюджетної програми;
- невідповідність певних умов договорів про співробітництво, укладених між Держенергоефективності та банками (зокрема, щодо перерахування позичальникам коштів у повному розмірі розрахованої суми відшкодування за умови, якщо сума заборгованості за кредитом менша, ніж розмір розрахованого відшкодування), процедурі використання бюджетних коштів, визначеній Порядком № 1056 (кошти перераховуються для погашення частини суми кредиту) може призвести до використання бюджетних коштів всупереч вимогам Порядку № 1056;
- не встановлення кінцевих термінів затвердження стандартів, розроблених за рахунок бюджетних коштів ще у 2010-2012 роках, призвело до зволікань у процесі їх затвердження та невиконання у повному обсязі завдання бюджетної програми на 2012 рік щодо удосконалення законодавства та системи стандартизації у сфері енергоефективності, відновлювальних джерел енергії та альтернативних видів палива;
- через недоліки механізму конкурсного відбору енергоефективних проектів Держенергоефективності впродовж двох років не вдалося провести такого конкурсного відбору, наслідком чого стало невиконання заходів бюджетної програми та її результативних показників у 2012-2014 роках.

◀ Через встановлені державним фінансовим **аудитом виконання бюджетних програм у Державному агентстві резерву України** за 2013 – 2016 роки проблеми та недоліки, обсяг наявних, але не використаних, фінансових ресурсів на початок 2017 року становив понад 1,1 млрд грн. Крім того, неефективне використання коштів, непроведення відпуску майна, необхідного для подолання кризових явищ, та невиконання планів освіження призводять до додаткового навантаження на видаткову частину державного бюджету на суму 323,4 млн грн, а саме:

- на початок 2017 року не було прийнято розробленої Держрезервом у 2015 році Концепції реформування та розвитку функціонування системи державного матеріального резерву, крім того не затверджено актуальної номенклатури матеріальних цінностей держрезерву та їх обсягів;
- внаслідок реалізації у 2016 році зерна без подальшого закладання до державного резерву тієї самої кількості, його запаси скоротилися майже до рівня незнижувального запасу;

- невизначеність джерел для покриття витрат на поповнення запасів мобілізаційного резерву та неповне освоєння вже виділених бюджетних асигнувань щороку призводить до наявності залишків коштів, які не використовуються насамперед для відновлення запасів на суму понад 500 млн грн (на початок 2017 року). Водночас витрат на поповнення (закладання) запасів мобрезерву з метою їх доведення до норм накопичення протягом 2013 – 2016 років Держрезерв не здійснював;
- за останні три роки Держрезерв планував торги для закупівлі матеріальних цінностей на загальну суму 3,1 млрд грн, однак відбулася лише незначна частина таких торгів з подальшим укладенням відповідних угод на суму 0,4 млрд грн, що становить 14 % загальної суми оголошених закупівель. При цьому, лише за 2015–2016 роки за результатами розгляду скарг учасників державних закупівель не відбулася закупівля матеріальних цінностей до державного резерву за 5 процедурами очікуваною вартістю 463,1 млн грн;
- через брак попиту на участь у аукціонах та попри неодноразові оголошення про проведення реалізації майна, Держрезервом з грудня 2015 року і до кінця 2016 року не проведено аукціонів, якими передбачалося реалізувати матеріальні цінності вартістю 374,8 млн грн (переважна частина цього майна належить до мобрезерву та виготовлене у 70-90 роках минулого століття);
- за результатами ревізій підприємств та установ Держрезерву за період з 01.04.2014 по 01.09.2015 встановлено фінансових порушень на загальну суму 27,9 млн грн, з яких втрати становили 19,8 млн грн, проте на час проведення аудиту більшість з них не усунуто;
- скорочення обсягів державних запасів супроводжувалося зниженням рівня використання потужностей, що за браком попиту на такий вид послуг зумовило непродуктивні витрати на утримання зберігачів за останні чотири роки на суму 52,5 млн грн;
- в обліку Держрезерву обліковується вартість цінностей мобрезерву, що підлягають поверненню через самовільне використання їх зберігачами, та суми збитків унаслідок установлених нестач (крадіжок) на загальну суму 248,3 млн грн. Із загальної суми у результаті тривалої претензійно-позовної роботи Держрезервом отримано значну кількість позитивних судових рішень, проте через їх невиконання зберігачами не забезпечено належних бюджету надходжень у 2013–2016 роках на загальну суму 141,6 млн грн;
- в обліку Держрезерву відображені не підтверджені в наявності матеріальні цінності у 113 відповідальних зберігачів балансовою вартістю 4,2 млн грн через відсутність підприємств-відповідальних зберігачів за місцем реєстрації, у зв'язку із ліквідацією та відсутністю документів, що підтверджують факт закладання матеріальних цінностей до держрезерву.

2.5. РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

◀ Ревізією діяльності Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» Міністерства охорони здоров'я за період з 01.04.2012 по 31.12.2016 виявлено низку проблем в організації і управлінні державними фінансовими ресурсами, що призвело до фінансових порушень на загальну суму **373 млн грн**, з них таких, що призвели до збитків, – на **4,9 млн грн**:

- через недосконалість облікової політики та відсутність належного внутрішнього контролю за зберіганням і використанням лікарських засобів та виробів медичного призначення завдано збитків лікарні на загальну суму понад 3,8 млн грн внаслідок безпідставного списання лікарських засобів;
- недотримання вимог законодавства при здійсненні видатків на оплату праці призвело до здійснення зайвих витрат на суму 321,1 тис. грн;
- проведення централізованих закупівель лікарських засобів переважно наприкінці року та відсутність раціонального розподілу при їх постачанні до закладів охорони здоров'я призвело до утворення в лікарні залишків лікарських засобів на суму понад 5,0 млн грн, які через відсутність потреби можуть бути не використані до закінчення терміну придатності;
- через відсутність встановленого порядку визначення вартості послуг з проведення міжлабораторних порівнянь результатів вимірювань Лікарня надає їх на безоплатній основі, що призводить до втрати власних надходжень;
- встановлено факти списання та демонтажу медичного обладнання без дозволу МОЗ (як органу управління майном) загальною вартістю 2,1 млн грн, а також оплати лікарнею комунальних послуг на суму 114,9 тис. грн, спожитих сторонніми організаціями.

За результатами ревізії усунуто фінансових порушень загалом на 368,3 млн грн, у тому числі тих, що призвели до збитків, - на 893,5 тис. гривень.

◀ За результатами ревізії діяльності Міністерства соціальної політики України за період з 01.05.2015 по 01.05.2017 виявлено фінансових порушень, що призвели до матеріальної шкоди (збитків), на загальну суму **2,1 млн грн**, зокрема:

- через недостатній контроль з боку Міністерства, структурними підрозділами з питань сім'ї та дітей обласних, Київської міської державних адміністрацій безпідставно видано 260 путівок для оздоровлення дітей на ДП «Український дитячий центр «Молода гвардія» та ДП «Міжнародний дитячий центр «Артек», які оплачені коштами державного бюджету на загальну суму 1,2 млн грн;
- Міністерством оплачено ДП «МДЦ «Артек» вартість фактично не наданих останнім та документально не підтверджених послуг з оздоровлення дітей на суму 520,4 тис. грн;

- внаслідок неукладання договору оренди нерухомого майна Міністерством та державним бюджетом недоотримало коштів на загальну суму 321,0 тис. грн, тощо.
Матеріали ревізії передано до Національної поліції України.

◀ Ревізіями окремих питань діяльності **Державної служби України з надзвичайних ситуацій** та 20-ти її територіальних органів за період з 01.01.2015 по 01.04.2017 встановлено порушень, що призвели до втрат ресурсів, на суму **10,1 млн грн**, зокрема:

- установами ДСНС здійснено витрати на оплату праці з порушенням вимог законодавства на загальну суму 4,4 млн грн;
- аварійно-рятувальними загонами спеціального призначення Управління ДСНС у Тернопільській області та Головного управління ДСНС у Херсонській області здійснено витрат на суми відповідно 1,7 млн грн та 827,1 тис. грн на утримання регіональних управлінь ДСНС, які є окремими юридичними особами;
- у Головному управлінні ДСНС у м. Києві та Управлінні ДСНС у Тернопільській області встановлено факти здійснення оплати комунальних та інших послуг сторонніх організацій на суми відповідно 177,0 тис. грн та 128,9 тис. грн;
- Аварійно-рятувальним загоном спеціального призначення Управління ДСНС у Херсонській області за рахунок коштів загального фонду по КПКВ 1006280 «Забезпечення діяльності сил цивільного захисту» на суму 862,3 тис. грн здійснено видатки на виплату грошового забезпечення та заробітної плати працівникам Навчального пункту, які мали проводитися за КПКВ 1006360 «Підготовка кадрів у сфері цивільного захисту»;
- Головним управлінням ДСНС у м. Києві за рахунок коштів загального фонду на суму 244,5 тис. грн, виділених за КПКВ 1006280 «Забезпечення діяльності сил цивільного захисту» на виплату грошового забезпечення військовослужбовців, проведено видатки на оплату праці особам, які не є військовослужбовцями;
- у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності, Національному університеті цивільного захисту населення та Головному управлінні ДСНС в Одеській області встановлено завищення вартості виконаних підрядними організаціями будівельних робіт на суму 247,6 тис. грн;
- у Головному управлінні ДСНС в Одеській області встановлено нестачу матеріальних цінностей на суму 195,9 тис. грн, а в Головному управлінні ДСНС у м. Києві встановлено факт використання спеціального автотранспорту не за цільовим призначенням (на обслуговування апарату Управління), що призвело до зайвого витрачання пального на суму 184,5 тис. гривень.

Про результати ревізій поінформовано МВС України та Міністерство фінансів України.

◀ Державним фінансовим **аудитом ефективності використання Міністерством охорони здоров'я України та установами, що належать до сфери його управління, коштів державного бюджету, передбачених для лікування та реабілітації хворих на серцево-судинні і судинно-мозкові захворювання**, за період з 01.01.2013 по 01.07.2017 встановлено:

- неналежне фінансування лікування та реабілітації хворих на серцево-судинні і судинно-мозкові захворювання, а також розробки нових та удосконалення наявних технологій діагностики, лікування та профілактики цих захворювань має наслідком інвалідизацію населення, яка з року в рік зростає. Розрахункова загальна річна сума коштів пенсій лише особам, визнаним інвалідами вперше через хворобу системи кровообігу, становить понад 482 млн грн;
- відсутність порядку державного замовлення на виконання наукових досліджень і науково-технічних розробок у сфері охорони здоров'я зумовлює неналежну систему планування, виконання робіт та впровадження їх результатів та має наслідком неефективне використання виділених коштів;
- брак належного контролю з боку Міністерства, як замовника науково-дослідних робіт (НДР), за їх виконанням та використанням коштів на їх проведення (зокрема в частині планування, обліку і калькулювання собівартості НДР) призводить до перевищення видатків на виконання окремих робіт та покриття цих видатків за рахунок коштів, виділених на інші НДР, не дає змоги своєчасно скоригувати обсяги фінансування на деяких етапах виконання замовлення, або прийняти рішення щодо припинення роботи над проектами, які виконуються на неналежному рівні, втратили актуальність чи не можуть бути виконані з об'єктивних причин;
- незабезпечення впровадження результатів НДР у практику охорони здоров'я на засадах доказової медицини та запровадження стандартів медичної допомоги на основі наукових розробок, а також своєчасного надання зацікавленим сторонам достовірної інформації щодо наукових досягнень у сфері охорони здоров'я не сприяє їх застосуванню у медичній практиці, покращанню рівня лікування, скороченню терміну перебігу хвороби, досягненню позитивних результатів лікування.

◀ Державним фінансовим **аудитом ефективності використання Міністерством охорони здоров'я України та санаторіями, які належать до сфери його управління, коштів державного бюджету, передбачених для здійснення санаторно-курортного лікування**, за період з 01.01.2014 по 01.08.2017 встановлено:

- через надання путівок для матері та дитини, видача яких не передбачена чинним законодавством України, за перебування та харчування дорослих,

- які супроводжували дітей у санаторіях, розрахунково використано коштів державного бюджету на загальну суму 89,1 млн грн;
- на лікування за рахунок коштів державного бюджету у санаторіях осіб без виданих в установленому порядку путівок та рішень санаторно-курортних комісій щодо необхідності санаторного лікування використано коштів державного бюджету на загальну суму 10,5 млн грн;
  - неналежне фінансування санаторіїв не дає їм змоги надавати послуги із санаторно-курортного лікування на відповідному рівні та зменшує їх конкурентоздатність;
  - внаслідок відсутності методики розрахунку вартості санаторно-курортних послуг санаторії отримали доходів на 9,5 млн грн менше, ніж здійснили витрат на надання таких послуг за реалізованими путівками;
  - відсутність у санаторіїв документів на право власності або постійного користування земельними ділянками, на яких вони розташовані, та на деякі приміщення, що знаходяться на цих земельних ділянках, призводить до безпідставного їх використання сторонніми юридичними та фізичними особами для провадження господарської діяльності.

◀ Державним фінансовим **аудитом виконання бюджетних програм Національною академією медичних наук України** та науковими установами, які віднесені до її відання, за період з 01.01.2014 по 01.04.2017 досліджено виконання двох бюджетних програм (6561040 „Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері профілактики і лікування хвороб людини, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та об’єктів, що становлять національне надбання” та 6561060 „Діагностика і лікування захворювань із впровадженням експериментальних та нових медичних технологій, спеціалізована консультативно-поліклінічна допомога, що надається науково-дослідними установами Національної академії медичних наук України”) та встановлено низку чинників, які негативно впливають на виконання Академією та її інститутами функцій, визначених у статутах, та не забезпечують ефективного використання бюджетних коштів:

- значне недофінансування діяльності установ Академії не дає їм змоги повною мірою виконувати функції, визначені у статутах, та в окремих випадках призводить до здійснення додаткових витрат коштів державного бюджету. Зокрема, відсутність у кошторисах інститутів на 2014 – 2016 роки за загальним та спеціальним фондами бюджетних асигнувань на погашення кредиторської заборгованості на загальну суму 272,2 млн грн за поставлене та неоплачене у 2013 році медичне обладнання спричинили додаткові витрати з бюджету на оплату за судовими рішеннями інфляційних втрат, штрафних санкцій та судового збору на загальну суму 48,9 млн грн;
- державними установами „Інститут отоларингології імені професора О.С. Коломійченка НАМН України” та „Інститут ядерної медицини та променевої діагностики НАМН України” не введено в експлуатацію

придбане у 2011-2013 роках обладнання вартістю 192,7 млн грн через непроведення фінансування на облаштування приміщень для його встановлення. Водночас за його зберігання стороннім особам сплачено 316,2 тис. грн;

- інститутами проведено оплату за комунальні послуги, фактично спожиті кафедрами навчальних закладів МОЗ (розміщені в приміщеннях інститутів), на суму 1,7 млн грн;
- Академія та підпорядковані їй установи після припинення фінансування не вжили заходів із консервації незавершеного будівництва на 3 об'єктах, на які було використано кошти державного бюджету на загальну суму 25,1 млн грн, що спричинило руйнування будівельних конструкцій, а надалі призведе до додаткових витрат на їх відновлення;
- відсутність єдиної політики у сфері надання платних послуг та методологічних засад формування їх вартості не забезпечує збільшення надходжень до спеціального фонду інститутів, що належать до сфери управління Академії, та змушує їх керівників шукати додаткових джерел надходжень до спеціального фонду, одним з яких є благодійні внески пацієнтів.

◀ Державним фінансовим **аудитом ефективності використання Міністерством соціальної політики України та санаторіями, які належать до сфери його управління, коштів державного бюджету, передбачених для здійснення санаторно-курортного лікування** (КПКВ 2501470 «Санаторно-курортне лікування ветеранів війни, осіб, на яких поширюється чинність законів України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про жертви нацистських переслідувань» та інвалідів»), за період з 01.01.2014 по 01.08.2017 установлено:

- недостатнє фінансування діяльності санаторно-курортних закладів не давало їм змоги повною мірою виконувати функцій, визначених у положеннях про спеціалізовані санаторії, та призводило до низької завантаженості ліжкового фонду, що не давало змоги оздоровити більшу частину осіб, які перебували на черзі;
- за умови забезпечення санаторіїв коштами відповідно до їх потреби лише у 2017 році додатково могли б оздоровитися 8 126 інвалідів загального захворювання та інвалідів з дитинства, які перебували на обліку. А за умови проходження лікування цих інвалідів у санаторіях, підпорядкованих Міністерству, а не в інших закладах, можна було зекономити лише у 2017 році 26,4 млн грн бюджетних коштів;
- санаторії втрачають можливість отримувати додаткові надходження до спецфонду через невикористання повною мірою ліжкового фонду за наявності дозволу Міністерства щодо реалізації частини путівок (до 35 %) за повну вартість, через що упущено вигоду в отриманні додаткових надходжень на суму понад 108 млн грн;

- санаторіями всупереч законодавству витрачено кошти загального фонду бюджету на покриття витрат, що мають здійснюватися за рахунок коштів спеціального фонду, на суму 8,5 млн грн;
- Регіональним відділенням ФДМУ по Одеській області без погодження Мінсоцполітики відчужено за договором купівлі-продажу овочесховище санаторію «Салют», що, своєю чергою, призвело до відчуження земельної ділянки, на якій розташований зазначений об'єкт, ринковою вартістю близько 9,3 млн грн;
- відсутність єдиної політики у сфері надання платних послуг та методологічних засад формування їх вартості не забезпечує збільшення надходжень до спецфонду санаторіїв.

◀ Міжрегіональними територіальними органами Держаудитслужби проведено державні фінансові **аудити діяльності 4 казенних (державних) експериментально протезно-ортопедичних підприємств** (ЕПОП), а саме: Житомирського, Миколаївського, Хмельницького, Харківського ЕПОП та **державного підприємства Київський завод «Імпульс»**, що належать до сфери управління Міністерства соціальної політики, за 2012 – 2016 роки, під час яких виявлено низку недоліків і проблем, що негативно вплинули на фінансово-господарську діяльність та призвели до втрат матеріальних і фінансових ресурсів, а також встановлено низку внутрішніх та зовнішніх чинників, що не дають змоги підприємствам проводити діяльність з максимальною ефективністю, зокрема:

- Хмельницьким ЕПОП здійснено витрат понад затверджені фінансовими планами показники на загальну суму 27,8 млн грн, а заводом «Імпульс» перевищено обсяг видатків, передбачених фінансовими планами, на 1,4 млн грн;
- заводом «Імпульс» не оформлено правовстановлюючих документів на земельну ділянку, на якій розташовані приміщення та виробничі потужності заводу, загальною площею 7 790,37 кв. м;
- невикористання Хмельницьким ЕПОП у виробництві з 2008 року придбаного за бюджетні кошти технологічного комплексу з виготовлення ортопедичного взуття спричинило не досягнення мети бюджетної програми та неефективне використання майна на загальну суму понад 22,0 млн грн;
- через низький попит протезно-ортопедичних підприємств на комплектуючі для протезно-ортопедичних виробів, що виготовляються заводом «Імпульс», наявність пропозицій приватних суб'єктів господарювання на аналогічні вироби та відсутність законодавчого врегулювання щодо налагодження кооперації заводу з іншими державними та казенними ЕПОП у 2016 році заводом розрахунково недоотримано доходів на суму 24,9 млн грн;
- посилення конкуренції, недосконалість системи маркетингу та неповна завантаженість виробничих потужностей Хмельницького ЕПОП

призвели до упущеної вигоди (втрати доходів) розрахунково на 4,4 млн грн;

- зменшення обсягів поставок технічних засобів реабілітації підприємствами-виробниками через сервісний центр Миколаївського ЕПОП негативно вплинуло на його роботу та зумовило недоотримання доходів щонайменше в сумі 1,0 млн грн;
- Житомирським ЕПОП втрачено активів на суму 310,8 тис. грн через розміщення коштів у ПАТ «Терра Банк», який віднесено до категорії неплатоспроможних;
- затримка в укладенні договорів на забезпечення інвалідів технічними засобами реабілітації за рахунок коштів державного бюджету та несвоєчасне бюджетне фінансування спричиняють внесення недостовірних даних до Централізованого банку даних з проблем інвалідності щодо дати видачі індивідуальних засобів реабілітації та призводять до невідповідності строків фактичної експлуатації виробів, а отже, до продовження термінів використання індивідуальних засобів реабілітації, відтермінування права на видачу особам з особливими потребами наступного виробу та несвоєчасного забезпечення інвалідів відповідними засобами.

Примірники аудиторських звітів передано органу управління - Міністерству соціальної політики України.

◀ Державними фінансовими **аудитами діяльності 18 експертно-технічних центрів** (ЕТЦ), що належать до сфери управління Державної служби України з питань праці, за період з 01.01.2014 по 01.04.2017 встановлено:

- Вінницьким, Криворізьким, Волинським, Миколаївським, Рівненським, Черкаським та Житомирським ЕТЦ здійснено витрат на благодійну допомогу, періодичні видання понад затверджені фінансовими планами показники на загальну суму 2,2 млн грн та витрати на страхування майна, послуги сторонніх організацій, консультаційні та інформаційні послуги на суму 2,7 млн грн, які не передбачені фінпланами та за відсутності об'єктивної потреби;
- через не перегляд калькуляцій вартості наданих послуг та робіт у зв'язку зі зростанням розміру мінімальної заробітної плати, Криворізьким, Волинським, Черкаським, Запорізьким, Закарпатським та Київським ЕТЦ недоотримано доходів на загальну суму 471,9 тис. грн;
- через незастосування до боржників штрафних санкцій при порушенні строків розрахунків Криворізьким, Черкаським, Подільським та Запорізьким ЕТЦ втрачено можливість отримання доходів на 543,9 тис. грн;
- через недотримання норм Порядку визначення граничного тарифу на проведення експертизи та вимог Галузевих норм часу на проведення експертних робіт у сфері охорони праці та промислової безпеки Східним, Західним, Волинським, Рівненським, Подільським, Кіровоградським,

Житомирським, Чернігівським та Київським ЕТЦ втрачено можливість отримання доходів розрахунково на суму 3,5 млн грн;

- прийняття неефективних управлінських рішень щодо розміщення тимчасово вільних коштів на депозитних рахунках банківських установ, які втратили платоспроможність, зумовило втрату активів Вінницького, Карпатського та Закарпатського ЕТЦ на 4,1 млн грн, а внаслідок прийняття посадовими особами Західного ЕТЦ рішення щодо розміщення у 2015 році грошових коштів у ПАТ «Дельта Банк» зумовить втрату активів після його ліквідації на 4,7 млн грн;
- Східним, Західним, Запорізьким та Київським ЕТЦ витрачено 5 млн грн на сплату податків та утримання дитячого оздоровчого центру імені Ю. Гагаріна (м. Запоріжжя) та бази відпочинку «Нептун» (смт Ялта, Донецька область), які не введені в експлуатацію.

2.6. РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІНФОРМАЦІЇ

◀ Ревізією окремих питань діяльності, в тому числі з питань використання коштів державного бюджету на реалізацію окремих бюджетних програм Міністерства освіти і науки України, за період з 01.01.2013 по 01.12.2016 виявлено фінансових порушень загалом на суму **3 631,9 млн грн**, з яких порушення, що призвели до втрат фінансових та матеріальних ресурсів, – **1,4 млн грн**, зокрема:

- через включення навчальними закладами та науковими установами до бюджетних запитів показників потреби у бюджетних коштах, які розраховано за відсутності результатів конкурсного відбору наукових проектів та їх вартості, Міністерством необґрунтовано виділено асигнувань на виконання наукових досліджень загалом на суму 2 173,4 млн грн;
- встановлено факти виділення асигнувань підпорядкованим навчальним закладам та науковим установам на проведення наукових досліджень на суму 1 449,2 млн грн за відсутності відповідного державного замовлення та обґрунтованих розрахунків;
- за наявності повного фінансового забезпечення наукових проектів у рамках спільної міжнародної діяльності, Міністерством додатково спрямовано бюджетні кошти на фінансове заохочення їх виконавців з української сторони, внаслідок чого безпідставно завищено вартість цих робіт (які оплачено) на 1,2 млн грн;
- встановлено факти укладання контрактів з керівниками підпорядкованих установ та закладів з порушенням норм законодавства, що призвело до виділення асигнувань цим установам у завищених розмірах на суму понад 1 млн гривень.

Про результати ревізії поінформовано Національну поліцію України.

◀ За результатами ревізії окремих питань діяльності ПАТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України», у тому числі з питань використання коштів, виділених на підготовку та проведення пісенного конкурсу «Євробачення-2017», встановлено порушень загалом на суму **11,4 млн грн**, з яких незаконні витрати та недоотримання доходів становили **8,6 млн грн**. При цьому попереджено ще неоплачені завищені обсяги наданих послуг (робіт) на загальну суму 2,8 млн грн. Також встановлено порушень при веденні бухгалтерського обліку та при проведенні процедур закупівель на загальну суму 468,7 млн грн, а саме:

- також до кошторису включено видатки, не обумовлені укладеними договорами (підвезення технічного персоналу іноземних компаній, харчування для команди іноземних експертів ЄМС та коментаторів, вечірки делегацій), на оплату яких незаконно використано понад 3,5 млн грн;
- 85 процедур закупівель очікуваною вартістю 450,3 млн грн проведено із процедурними порушеннями вимог законодавства;
- недоотримано 3,4 млн грн доходів від офіційного туристичного оператора ТОВ «Пілот» за бронювання місць у готелях;
- недоотримано доходів від реалізації квитків на локацію «Євроклуб» (картки туриста Access Pass) на загальну суму 1,2 млн гривень.

Матеріали ревізії передано до Головного слідчого управління Національної поліції України.

◀ Ревізіями з окремих питань діяльності **Українського центру оцінювання якості освіти** та його регіональних центрів за період з 01.07.2013 по 01.10.2016 встановлено фінансових порушень загалом на суму **13,3 млн грн**, у тому числі тих, що призвели до втрат, – **3,7 млн грн**, зокрема:

- встановлено факти включення до вартості плати за пробне ЗНО витрат, які не підтверджено документально, або у подвійному розмірі на загальну суму 6,2 млн грн;
- на утримання понаднормативних одиниць працівників бухгалтерії Центру витрачено загалом понад 3,0 млн грн;
- також встановлено низку недоліків та порушень при проведенні закупівель, за результатами яких придбано товарів та послуг загалом на суму 4,0 млн грн, нестачу комп'ютерної техніки – на загальну суму понад 1,0 млн грн тощо.

За результатами ревізій поінформовано правоохоронні органи та матеріали двох ревізій передано до правоохоронних органів для відповідного реагування. Матеріали всіх заходів контролю долучено до кримінального провадження.

◀ Ревізією діяльності **державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»** за 2013 – 2016 роки встановлено фінансових порушень загалом на суму **16,8 млн грн**, у тому числі тих, що призвели до втрат ресурсів, – **12,5 млн грн**, зокрема:

- встановлено завищення вартості підручників, що спричинило заподіяння матеріальної шкоди державному бюджету загалом на суму 11,2 млн грн;
- за відсутності державної атестації інституту як наукової установи у період з 01.09.2015 по 30.11.2016 науковим працівникам безпідставно встановлено та відповідно виплачено надбавку за стаж наукової роботи (з урахуванням ЄСВ) на суму понад 1,0 млн грн;
- на утримання понаднормативних одиниць працівників бухгалтерії витрачено 206,9 тис. грн, тощо.

Матеріали ревізії передано до Головного слідчого управління Національної поліції України та поінформовано Головне управління контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки СБУ, розпочато два кримінальних провадження.

◀ Ревізією діяльності **Національного авіаційного університету** та його чотирьох відокремлених структурних підрозділів (без права юриспруденції) за період з 01.07.2014 по 31.05.2017 виявлено фінансових порушень загалом на суму **104,1 млн грн**, з яких порушення, що призвели до втрат фінансових та матеріальних ресурсів, – **20,5 млн грн**, зокрема:

- недотримання норм законодавства при формуванні факультетів, установленні надбавок, доплат, стипендій, оплати відряджень призвело до здійснення незаконних видатків на суму 4,3 млн грн;
- встановлено нецільове витрачання коштів на суму 0,8 млн грн внаслідок оплати послуг з фарбування літака, який належить іншій установі;
- встановлено втрату надходжень та активів на загальну суму 4,7 млн грн внаслідок недоотримання вимог законодавства при укладенні інвестиційних договорів та наданні платних послуг;
- не підтверджено факт надання послуг, робіт на загальну суму 2,0 млн грн окремими суб'єктами господарювання, які мали господарські відносини з Університетом;
- встановлено процедурні порушення при плануванні видатків та затвердженні кошторисів, здійсненні закупівель товарів, робіт, послуг на суму понад 80,0 млн грн;
- аналогічні порушення встановлено у структурних підрозділах Університету, а саме: порушення з оплати праці і виплати стипендії, зайвої оплати робіт, втрати активів та списання майна з недотриманням законодавства загалом на суму 11,9 млн грн, з яких порушення, що призвели до втрат, становили 8,3 млн гривень.

Матеріали ревізії передано до Головного слідчого управління Національної поліції України.

◀ За результатами державного фінансового **аудиту виконання бюджетної програми щодо здійснення методичного та матеріально-технічного забезпечення діяльності навчальних закладів** за період з 01.01.2013 по 01.12.2016 у Міністерстві освіти і науки України встановлено:

- через запровадження у школах апробації і моніторингових досліджень навчальної літератури після її випуску у великих партіях наразі з навчального процесу підлягають вилученню підручники на суму 58,7 млн грн як такі, що потребують доопрацювання;
- через зміну контингенту або профілю навчальних закладів, отримання не замовлених підручників тощо є незапитаними 468 тис. одиниць підручників на суму 11,0 млн грн;
- передача повноважень державного замовника підпорядкованим установам та відсторонення Міністерства від виготовлення навчальної літератури

призвела до наявності у школах бракованої навчальної літератури у кількості 592,6 тис. примірників на суму 11,7 млн грн;

- внаслідок застосування норм витрат матеріалів на виготовлення підручників, затверджених ще у 1986 році Держкомвидав СРСР, а не фактичних, здійснено витрат бюджетних коштів щодо оплати завищеної вартості літератури на суму понад 25 млн грн;
- передача державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» майнових прав на використання своїх творів (підручників) приватним видавництвам дало змогу отримати ними державне замовлення на друк цих підручників на суму 15,8 млн грн та прибутки від продажу їх комерційним накладом, тоді як вказана установа втратила право на цю навчальну літературу та, відповідно, на отримання доходів від їх продажу у майбутньому.

2.7. РЕЗУЛЬТАТИ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ЗАКУПІВЕЛЬ

Упродовж 2017 року Держаудитслужбою, її міжрегіональними територіальними органами та управліннями в областях досліджено питання закупівель під час проведення **863** заходів державного фінансового контролю та встановлено **процедурних порушень у сфері закупівель** на загальну суму **5,2 млрд гривень**.

За результатами таких заходів складено та направлено до суду **231 протокол** за статтею 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Також, Держаудитслужба реалізує покладені на неї завдання у сфері контролю закупівель в межах своїх повноважень шляхом аналізу документів, розміщених в інформаційно-телекомунікаційній системі **Prozorro** та наданих замовниками на запити Держаудитслужби, її міжрегіональних територіальних органів та управлінь в областях.

За результатами відповідного аналізу **попереджено порушень у сфері закупівель** на загальну суму **16,8 млрд грн**, а саме: **відмінено процедури закупівель** на суму **15,5 млрд грн** та **розірвано укладені договори** на загальну суму **1,3 млрд гривень**.

Наприклад, **Службою автомобільних доріг у Закарпатській області** за результатами розгляду рекомендацій Управління Західного офісу Держаудитслужби в Закарпатській області щодо встановлених порушень у частині складання тендерної документації відмінено відкриті торги на закупівлю послуг з поточного ремонту автомобільної дороги державного значення Р-21 Долина – Хуст (км 44+983 - км 128+729) на суму **1 264,8 млн гривень**.

Філією публічного акціонерного товариства «Українська залізниця» «Дарницький вагоноремонтний завод» за результатами розгляду рекомендацій Північного офісу Держаудитслужби щодо встановлених порушень в частині невідхилення пропозицій учасників, які не відповідали вимогам тендерної документації, відмінено п'ять процедур закупівель вагонів напіввантажних загального призначення на суму **1 460,16 млн гривень**.

Службою автомобільних доріг у Черкаській області за результатами розгляду рекомендацій Управління Північного офісу Держаудитслужби в Черкаській області щодо встановлених порушень у частині складання тендерної документації відмінено дві процедури закупівель послуг з поточного ремонту та експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування

державного та місцевого значення та штучних споруд на них на загальну суму **1 069,3 млн гривень**.

2.8. РЕЗУЛЬТАТИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ ОКРЕМИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2014 р. № 214 «Про окремі заходи щодо забезпечення фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки» Держаудитслужба проводила державний фінансовий аудит окремих господарських операцій на **45** об'єктах контролю, з яких – 25 відокремлені структурні підрозділи.

Протягом 2017 року аудитом охоплено фінансових ресурсів (платежів) на суму **345,9 млрд грн** та складено **946** довідок про ризикові операції та фінансові порушення, що можуть призвести/призвели до незаконного та неефективного витрачання державних ресурсів чи втрати доходів, на загальну суму понад **2,1 млрд гривень**.

За цей період державними аудиторами у **480** випадках надано рекомендації щодо попередження незаконного або неефективного використання державних ресурсів на стадії прийняття управлінських рішень на суму майже **1,9 млрд грн** та виявлено **466** фактів фінансових порушень на суму **184,1 млн гривень**.

□ Левова частка виявлених ризиків зумовлена **недотриманням** суб'єктами господарювання державного сектору економіки **вимог законодавства у сфері здійснення публічних закупівель**.

Наприклад, на **ДП «Національна енергетична компанія «Укренерго»** попереджено укладення договору з ТОВ «Будівельний Холдинг «Шевченківський» щодо нового будівництва підстанції 330 кВ «Аквілон» у Херсонській області на суму **418,3 млн грн** за результатами процедури закупівель, проведеної з порушенням вимог законодавства, через відсутність у складі цієї пропозиції об'єктних та локальних кошторисів до зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва.

У **ПрАТ «Укргідроенерго»** попереджено укладення договору щодо виконання робіт з реконструкції маслонапірної установки блоків № 2, № 3 філії «Середньодніпровська ГЕС» на суму **19,5 млн грн**, під час закупівлі яких на порушення вимог законодавства не відхилено тендерної пропозиції ТОВ «Будівельний Холдинг «Шевченківський» через відсутність у підсумковій відомості ресурсів певних елементів витрат, визначених технічним завданням.

У **філії «Будівельно-монтажна фірма «Укргазпромбуд» ПАТ «Укртрансгаз»** НАК «Нафтогаз України» попереджено укладення договору з

ТОВ «Центробуд» щодо закупівлі контрольно-вимірювальних пунктів на суму **6,7 млн грн**, умови якого відрізнялися від змісту тендерної пропозиції в частині технічних і якісних характеристик предмета закупівель.

■ **Питома вага виявлених ризиків зумовлена прийняттям управлінських рішень, що спричинили незаконні та неефективні витрати фінансових ресурсів.**

Зокрема, у **ПАТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»** попереджено здійснення платежу щодо поповнення статутного капіталу Naftogaz Trading Europe SA (Швейцарія) за наявності значних залучених валютних ресурсів, без попереднього погодження з наглядовою радою та за відсутності затверджених на засіданні правління фінансового і бізнес-планів цього асоційованого товариства, що створювало для Компанії ризики не отримати прибутку у запланованому розмірі від об'єкта інвестування та могло призвести до неефективного використання коштів на суму **214,9 млн гривень**.

У **ВП «Южно-Українська АЕС» ДП «НАЕК «Енергоатом»** Міністерства енергетики та вугільної промисловості попереджено здійснення авансового платежу на суму **45,8 млн грн** на користь ПрАТ «Юженергобуд» за виконання робіт з реконструкції системи технічного водопостачання «Робота блоків 1.3 на Ташлицькому водосховищі та бризкальних басейнах» за відсутності банківської гарантії або іншого виду забезпечення виконання зобов'язань, які гарантують безумовне повернення авансу у разі невиконання зобов'язань за договором.

На **ДП «НАЕК «Енергоатом»** попереджено здійснення платежу на суму 409,2 тис. доларів США (в еквіваленті **10,7 млн грн**) за договором, укладеним з Інститутом ядерних досліджень (Ржеж, Чеська Республіка), щодо якого на порушення вимог законодавства не надано документів, які підтверджують здійснення таких послуг, що могло призвести до незаконних (зайвих) витрат на зазначену суму.

■ Системними є порушення, пов'язані з плануванням та проведенням суб'єктами господарювання державного сектору економіки **витрат, непередбачених у фінансовому плані та плані капітальних інвестицій**.

У **філії «Будівельно-монтажна фірма «Укргазпромбуд» ПАТ «Укртрансгаз»** НАК «Нафтогаз України» попереджено укладання договору з LIBERTY TOOL INTERNATIONAL, INK щодо закупівлі компресорних пересувних станцій на суму **133,6 млн грн**, здійснення витрат за яким при відсутності затвердженого фінансового плану на 2017 рік суперечить вимогам законодавства.

У **ПрАТ «Укргідроенерго»** попереджено здійснення витрат за договором, укладеним з Консорціумом НВО «Укргідроенергобуд», щодо виконання генпідрядних робіт із завершення будівництва першої черги Дністровської ГАЕС на суму **13,3 млн грн**, які не передбачено інвестиційною програмою та фінансовим планом на 2017 рік.

Завдяки належному реагуванню об'єктів контролю на застереження аудиторів, **попереджено** незаконне та неефективне витрачання державних ресурсів на загальну суму **1037,4** млн грн, а також **відмінено конкурсні торги** на **632,3** млн гривень.

III. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА УТРИМАННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ

На 2017 рік за КПКВК 0417010 «Керівництво та управління у сфері контролю за витрачанням бюджетних коштів» **затверджено бюджетних призначень** у загальному розмірі **418 073,4 тис. грн** (з них 414 358,8 тис. грн за загальним фондом та 3 714,6 тис. грн за спеціальним фондом), що становить **106,1 % від затверджених призначень** попереднього року, які становили 394 136,6 тис. грн (в тому числі 392 707,5 тис. грн за загальним фондом та 1 429,1 тис. грн за спеціальним фондом), та **106,5 % від фактичних витрат 2016 року**, що склали 392 549,9 тис. грн (в тому числі 391 192,7 тис. грн за загальним фондом та 1 357,2 тис. грн – за спеціальним).

Протягом звітного року на утримання органів Держаудитслужби **витрачено бюджетних асигнувань** на загальну суму **417 672,5 тис. грн**, з яких 414 074,6 тис. грн – за загальним фондом та 3 597,9 тис. грн – за спеціальним.

За підсумками року загальна **ефективність роботи** органів державного фінансового контролю зросла на **24 %** відносно даних попереднього року, натомість **співвідношення обсягів відшкодованих втрат бюджетних коштів порівняно з видатками на утримання органів Держаудитслужби становить 145,2 %**. Відповідна динаміка наведена на Рис. 10.

Ефективність роботи органів Держаудитслужби

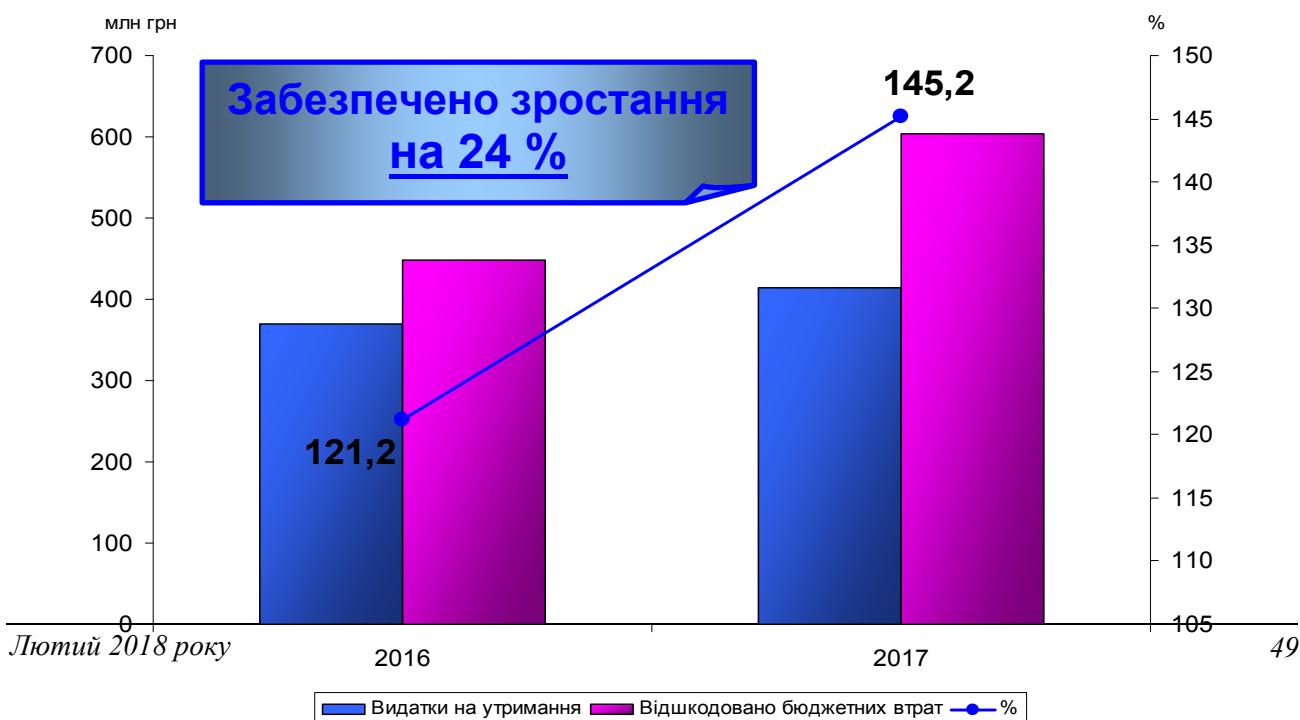

Рис. 10

Слід зазначити, що протягом звітного року за спеціальним фондом мали місце надходження від оренди майна бюджетних установ – 365,0 тис. грн, від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого) – 59,2 тис. грн, субвенції з обласного бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів – 3 291,9 тис. гривень.

Інформація про виконання показників бюджетної програми 0417010 «Керівництво та управління у сфері контролю за витрачанням бюджетних коштів» порівняно із показниками попереднього року наведена в Табл. 1.

Табл. 1

Інформація про виконання показників бюджетної програми 0417010 «Керівництво та управління у сфері контролю за витрачанням бюджетних коштів» порівняно із показниками попереднього року

(тис. грн)

КПКВКБ / КЕКВКБ	Фактичне виконання кошторису за 2016 рік			План на 2017 рік з урахуванням змін			Фактичне виконання кошторису за 2017 рік		
	Загаль- ний фонд	Спеці- альний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеці- альний фонд	Разом	Загаль- ний фонд	Спеці- альний фонд	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Видатки всього	391 192,7	1357,2	392 549,9	414 358,8	3 714,6	418 073,4	414 074,6	3597,9	417 672,5
2110 Оплата праці	295 133,9	0,0	295 133,9	311 500,7	0,0	311 500,7	311 498,0	0,0	311 498,0
2120 Нарахування на оплату праці	61 414,1	0,0	61 414,1	66 591,3	0,0	66 591,3	66 549,6	0,0	66 549,6
2210 Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	5 726,8	360,6	6 087,4	4 633,1	666,2	5 299,3	4 632,6	656,2	5 288,8
2240 Оплата послуг (крім комунальних)	7 608,8	124,5	7 733,3	7 082,7	203,6	7 286,3	7 070,7	182,3	7 253,0
2250 Видатки на відрядження	9 861,2	0,0	9 861,2	11 900,0	0,0	11 900,0	11 853,1	0,0	11 853,1
2270 Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	10 038,7	0,0	10 038,7	10 197,0	0,0	10 197,0	10 066,1	0,0	10 066,1
2282 Окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	319,4	0,0	319,4	112,4	0,0	112,4	112,3	0,0	112,3
2800 Інші поточні видатки	1 089,8	6,1	1 095,9	938,3	4,8	943,1	888,9	4,7	893,6

3110 Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	0,0	866,0	866,0	1 403,3	1853,0	3 256,3	1403,3	1767,7	3 171,0
3142 Реконструкція та реставрація інших об'єктів	0,0	0,0	0,0	0,0	987,0	987,0	0,0	987,0	987,0

IV. СТРУКТУРА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ ТА УПРАВЛІНЬ В ОБЛАСТЯХ

4.1. СТРУКТУРА ТА ЧИСЕЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ

■ Апарат Держаудитслужби

На кінець 2017 року штатна чисельність працівників апарату Держаудитслужби становила **504 особи**, облікова – **410 осіб**. Станом на 31 грудня 2017 року укомплектовано 402 посади, або **79,8 %** від загальної чисельності. Відсоток вакансій контрольно-ревізійного апарату становив 23,1 % або 84 посади.

Структура апарату Держаудитслужби наведена на Рис. 11.

■ Міжрегіональні територіальні органи Держаудитслужби

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06 квітня 2016 р. № 266 «Про утворення міжрегіональних територіальних органів Державної аудиторської служби» на разі як територіальні органи Держаудитслужби функціонує **5 офісів**.

На кінець 2017 року штатна чисельність працівників міжрегіональних територіальних органів Держаудитслужби становила **2680 осіб**, облікова – **2534 особи**. Станом на 31 грудня 2017 року укомплектовано **2309** посад або **86,2 %** від загальної чисельності. Відсоток вакансій контрольно-ревізійного апарату був на рівні 14,6 % (296 посад).

Структура міжрегіональних територіальних органів та управлінь в областях наведена на Рис. 12.

Структура апарату Держаудитслужби на кінець 2017 року

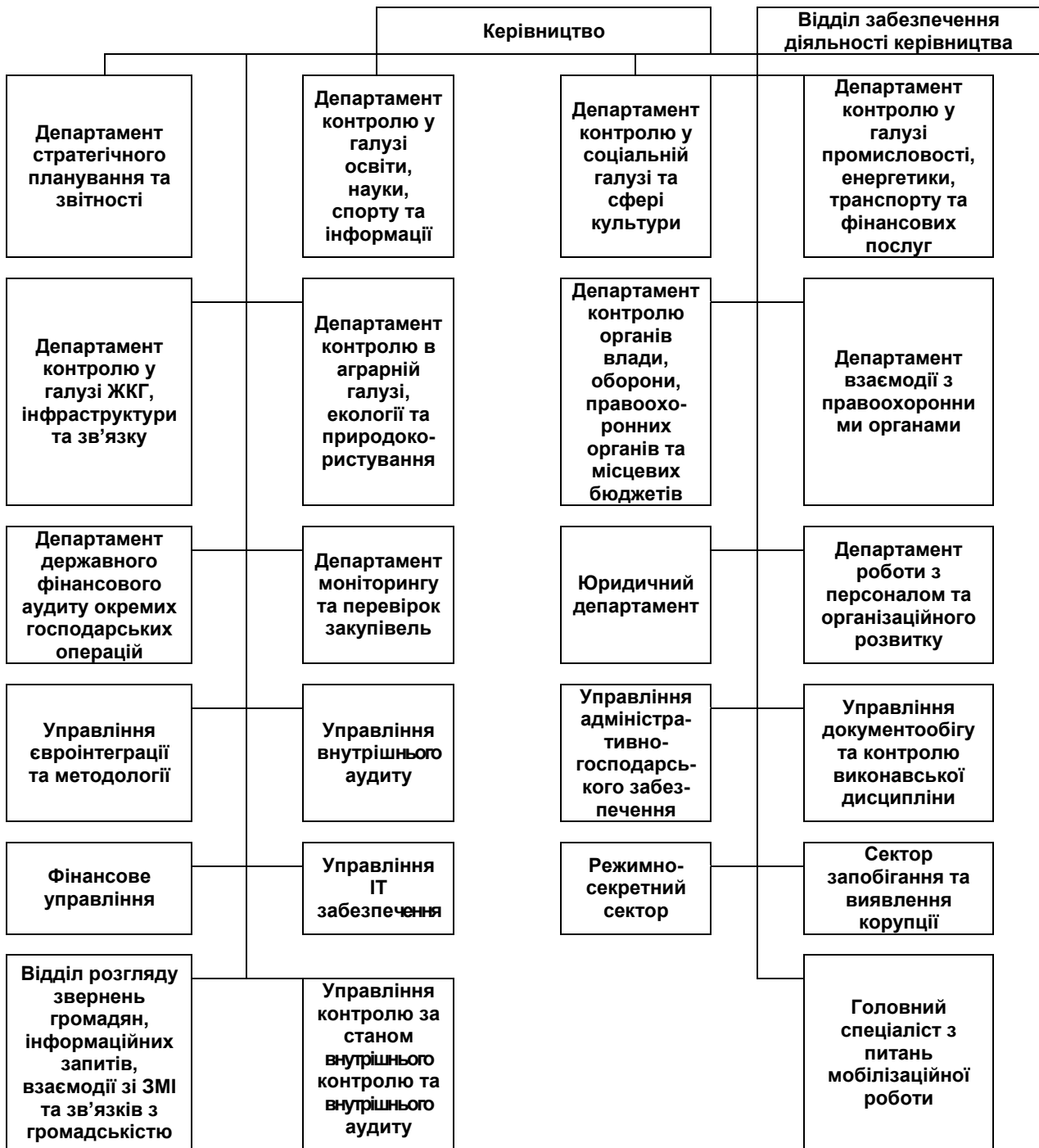

Рис. 11

Структура міжрегіональних територіальних органів Держаудитслужби

Північний офіс (центр - м. Київ / область)				Північно-східний офіс (центр - м. Харків / область)			Південний офіс (центр - м. Одеса / область)			
Вінницька область	Житомирська область	Черкаська область	Чернігівська область	Луганська область	Полтавська область	Сумська область	Миколаївська область	Херсонська область	АР Крим	М. Севастополь
Західний офіс (центр - м. Львів / область)							Східний офіс (центр - м. Дніпро / область)			
Волинська область	Закарпатська область	Івано-Франківська область	Рівненська область	Тернопільська область	Чернівецька область	Хмельницька область	Донецька область	Запорізька область	Кіровоградська область	

Рис. 12

На сьогодні переважна більшість працівників територіальних підрозділів Держаудитслужби, – це досвідчені фахівці. 50,4 % (або 1278) працівників мають стаж служби в органах державного фінансового контролю понад 10 років.

З метою об'єктивного та неупередженого добору персоналу упродовж 2017 року в апараті Держаудитслужби було **оголошено та проведено 6 конкурсів на зайняття вакантних посад** державної служби на 30 посад категорій "Б" і 69 – категорії "В", призначення на які здійснює Голова Держаудитслужби.

Міжрегіональними територіальними органами Держаудитслужби **(офісами) проведено 54 конкурси** на заміщення 827 вакантних посад державної служби, за результатами яких дібрано 417 державних службовців.

4.2. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ ТА УПРАВЛІНЬ В ОБЛАСТЯХ

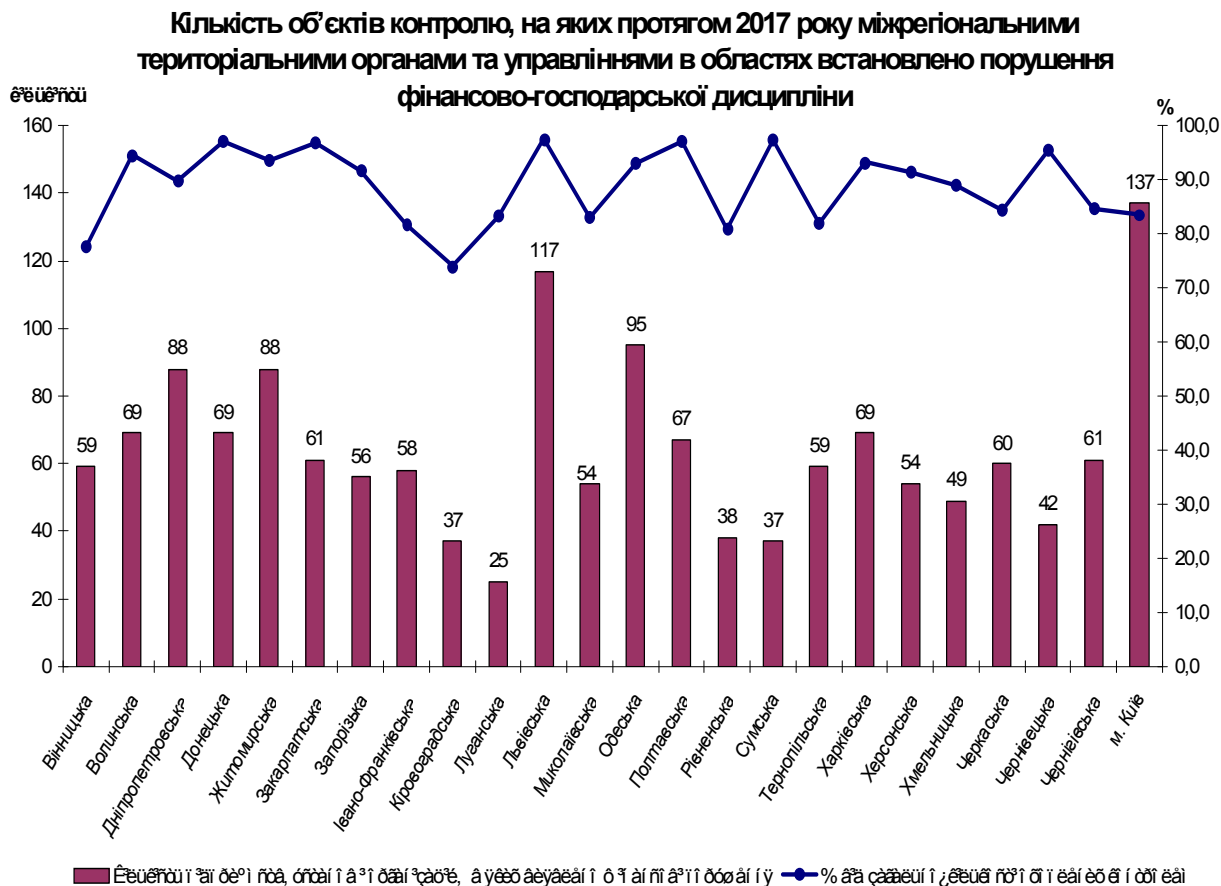

Рис. 13

Структура фінансових порушень, виявлених міжрегіональними територіальними органами та управліннями в областях протягом 2017 року

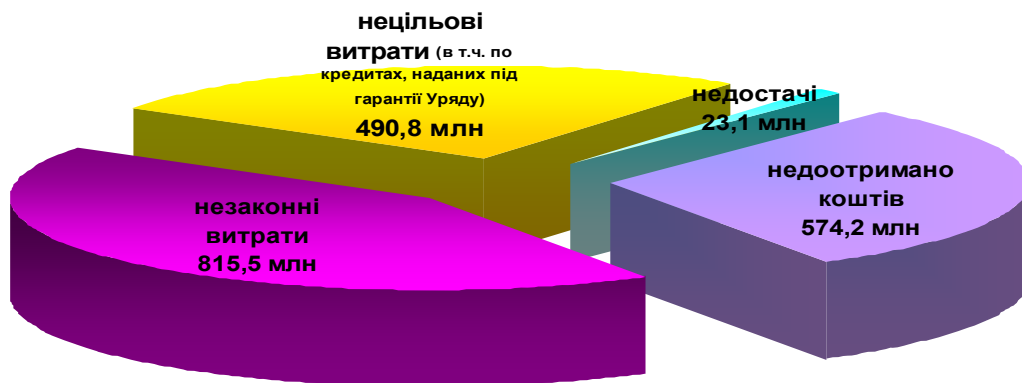

Рис. 14

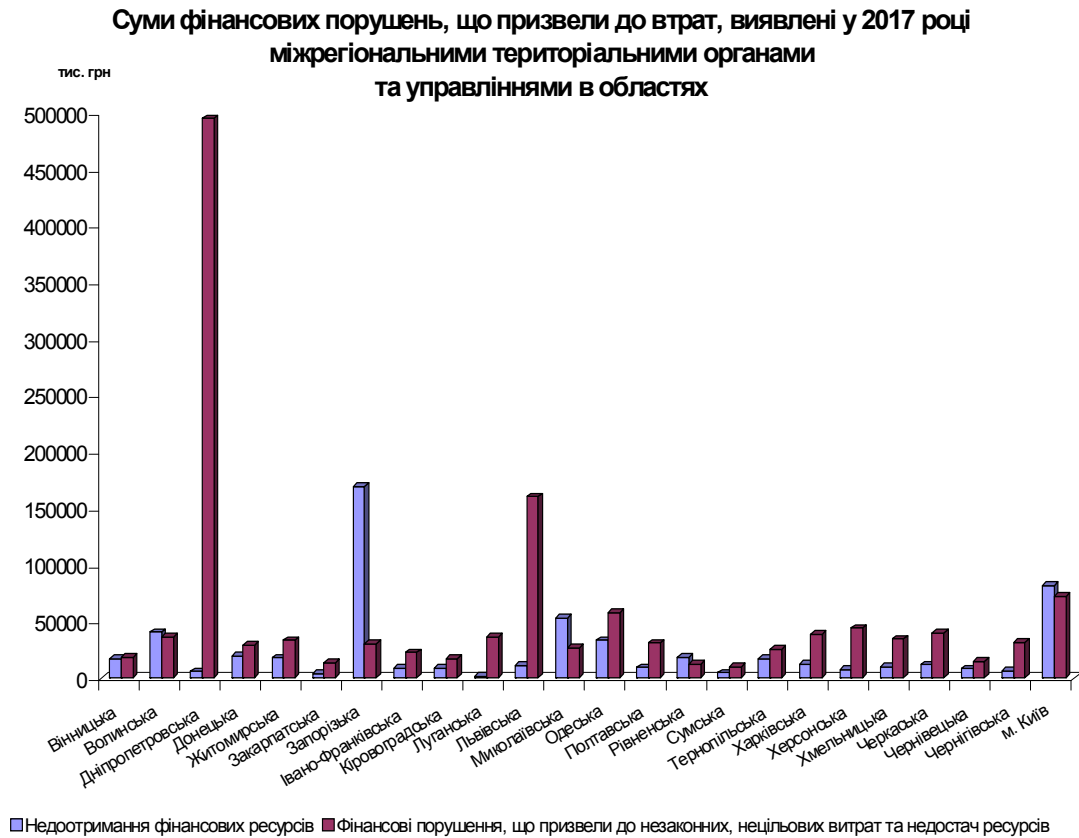

Рис. 15

Обсяги відшкодованих фінансових порушень, що призвели до втрат фінансових та матеріальних ресурсів, забезпечені міжрегіональними територіальними органами та управліннями в областях у 2017 році

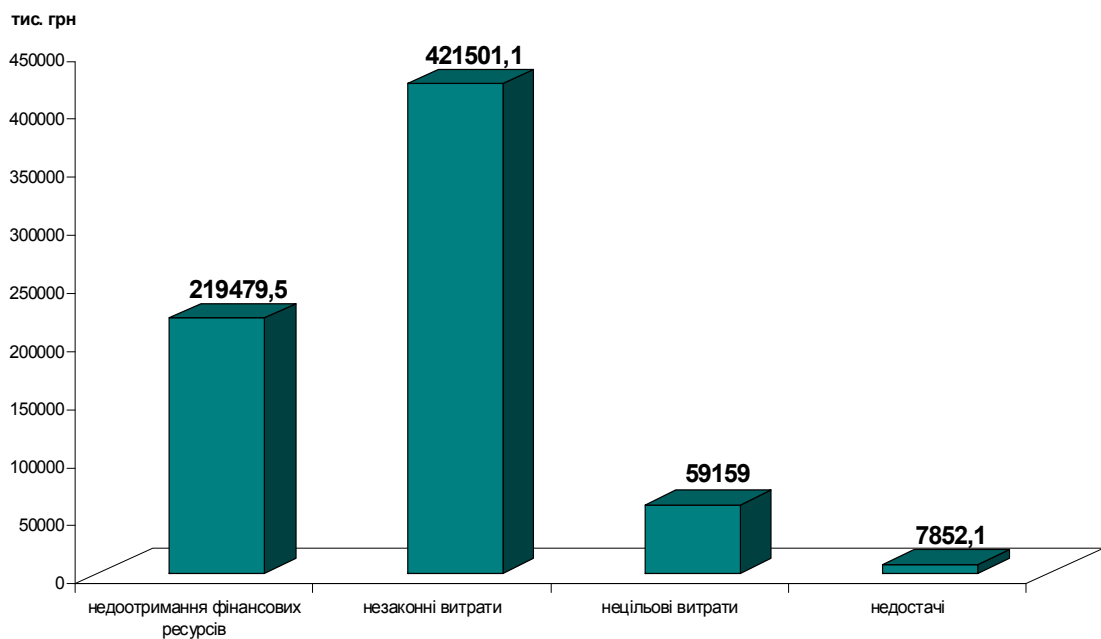

Рис. 16

Кількість осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності, за результатами контрольних заходів, проведених міжрегіональними територіальними підрозділами та управліннями в областях у 2017 році

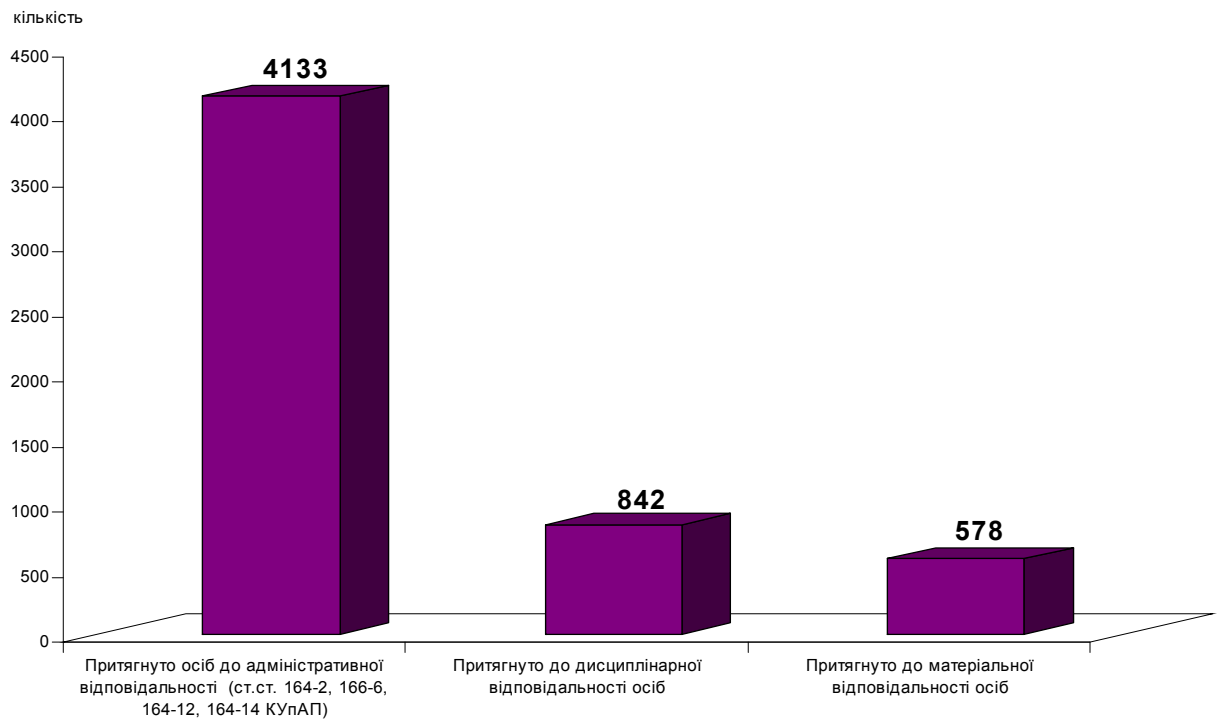

Рис. 17

Стан реалізації у правоохоронних органах матеріалів контрольних заходів, проведених міжрегіональними територіальними підрозділами та управліннями в областях у 2017 році

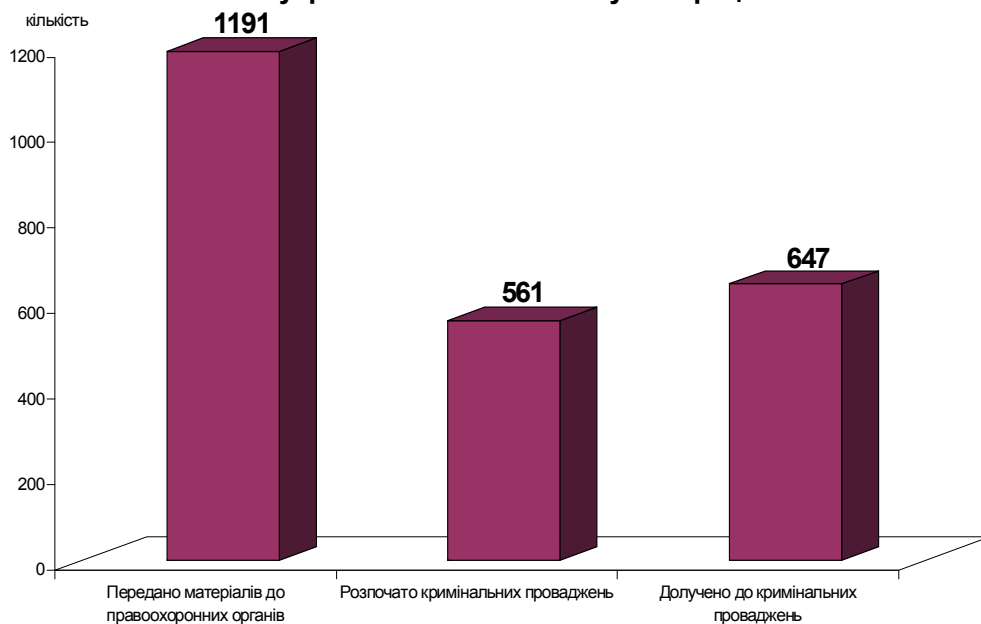

Рис. 18

4.3. РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ КОМПЛЕКСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

ДП «ДУКЗ» (код ЄДРПОУ 37499058) створене відповідно до наказу від 14.12.2010 № 459 Головкиру України (далі – Засновник). За статутом підприємства, метою його діяльності є:

- утримання та експлуатація будинків, споруд та транспорту Засновника, виконання інших робіт (послуг) та обслуговування інших потреб Засновника;
- повноваження щодо випуску та розповсюдження журналу «Фінансовий контроль» (згідно з наказом від 21.02.2011 № 36).

Протягом звітнього періоду підприємство не мало бюджетного фінансування.

Середньомісячна фактична чисельність підприємства за 2017 рік становить 10 чоловік.

■ Відповідно до фінансового плану підприємства на 2017 рік (затверджений 29.08.2016), дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) було заплановано в розмірі 4 175,0 тис. грн. Фактичний показник становив **3 426,0 тис. грн.** У розрізі видів діяльності:

- дохід від залучення коштів від передплати на журнал «Фінансовий контроль» було заплановано 2 975,0 тис. грн, фактичний показник залучення коштів від передплати на журнал «Фінансовий контроль» – 3 087,0 тис. грн;
- дохід від надання послуг складського господарства – не заплановано, фактичний показник – 84,0 тис. грн;
- дохід від надання послуг технічного обслуговування і ремонту автомобілів – не заплановано, фактичний показник – 50,0 тис. грн;
- дохід від експлуатації власного чи орендованого нерухомого майна (компенсація експлуатаційних витрат) – заплановано 1 200,0 тис. грн, фактичний показник – 205,0 тис. гривень.

Зниження рівня доходу від експлуатації власного чи орендованого нерухомого майна виникло за рахунок того, що в 2016 році за ініціативою Орендаря було розірвано договір оренди приміщення, що також зменшило дохідну частину.

Також слід зазначити, в грудні 2017 року на підставі договору купівлі-продажу було проведено відчуження 2-х автомобілів Деу Ланос, отримані кошти від продажу в сумі – 59,0 тис. гривень.

■ Витрати ДП «ДУКЗ» розраховано у співвідношенні з дохідною частиною, на основі граничних розмірів, визначених законодавством.

☐ Відповідно до фінансового плану, **собівартість реалізованої продукції** (товарів, робіт, послуг) було заплановано в обсязі 2 124,0 тис. грн, а фактичний показник склав **1 312,0 тис. гривень**.

☐ **Валовий прибуток** згідно з фінансовим планом на 2017 рік становить 2 051,0 тис. грн, фактичний показник – **2 114,0 тис. грн**, або **103 %**.

☐ **Адміністративні витрати** при плані 2003,0 тис. грн фактично становили **2 600,0 тис. гривень**.

☐ **Витрати на збут** при плані 72,0 тис. грн фактично становили **99,0 тис. гривень**.

☐ **Інші операційні витрати** при плані 100,0 тис. грн фактично становили **235,0 тис. гривень**.

☐ **Фінансовим результатом від операційної діяльності є збиток** на суму **756,0 тис. грн** при запланованому збитку на суму 124,0 тис. гривень.

☐ Показник «**Інші доходи**» заплановано в обсязі 81,0 тис. грн (визнання доходів у розмірі безоплатно переданих активів), а фактично склав – **83,0 тис. грн**. Показник «**Інші фінансові доходи**» заплановано в сумі 72,0 тис. грн, а фактично становив **172,0 тис. грн** (відсотки, отримані від розміщення тимчасово вільних коштів на банківських рахунках).

☐ Із врахуванням показника «**Інші доходи**» на 2017 рік було заплановано отримання **чистого прибутку** на суму 24,0 тис. грн, фактично підприємством отримано **збиток на суму 509,0 тис. грн**. Збиток виник за рахунок значного зниження дохідної частини в результаті розірвання договору оренди приміщення, а також у зв'язку із зменшенням кількості передплати та тиражу журналу "Фінансовий контроль" .